

MARSI 2006

MARJOJEN JA SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT
VUONNA 2006

Maaliskuu 2007

Maa- ja metsätalousministeriö
Helsinki 2007

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	MARJA- JA SIENITIEDUSTELUN TOTEUTUS	2
3	TIIVISTELMÄ	3
4	MARJOJEN JA SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT SEKÄ POIMINTA- JA VILJELYTULOT SUURALUEITTAIN	4
4.1	Puutarhamarjat	4
4.1.1	Mansikka	5
4.1.2	Musta- ja viherherukka	5
4.1.3	Puna- ja valkoherukka	6
4.1.4	Karviainen	6
4.1.5	Vadelma	6
4.1.6	Aronia	7
4.1.7	Pensasmustikka	7
4.2	Yleisimmät luonnonmarjat	8
4.2.1	Mustikka	8
4.2.2	Lakka eli hilla	8
4.2.3	Puolukka	9
4.3	Muut luonnonmarjat	10
4.3.1	Variksenmarja eli kaarnikka	10
4.3.2	Karpalo	10
4.3.3	Mesimarja	10
4.3.4	Pihlajanmarja	11
4.3.5	Tyrni	11
4.3.6	Juolukka	11
4.4	Luonnonsienet	12
4.4.1	Korvasieni	12
4.4.2	Keltavahvero eli kantarelli	13
4.4.3	Herkkutatti	13
4.4.4	Haaparousku	14
4.4.5	Kangarousku	14
4.4.6	Karvarousku	14
4.4.7	Suppilovahvero	14
4.4.8	Mustatorvisieni	15
4.4.9	Muut sienet	15
4.5	Luomumarjat ja -sienet	16
4.6	Luonnonmarjojen ja -sienten varastointituki	17
4.7	Marjojen tuonti ja vienti	18
5	POIMINTA- JA VILJELYTULOT YHTEENSÄ SEKÄ TULOJEN JAKAUTUMINEN SUURALUEITTAIN	19
6	LAATUSELOSTE	23

LIITTEET

KUVIOT
TAULUKOT

KUVIOT

1	Suuraluekartta/tukialuekartta.....	25
2	Mustikan kauppantulomäärät 1995-2006, 1 000 kg.....	26
	Puolukan kauppantulomäärät 1995-2006, 1 000 kg.....	26
3	Mustikan kauppantulomäärät 1995-2006, %.....	27
	Puolukan kauppantulomäärät 1995-2006, %.....	27
4	Luonnonmarjojen kauppantulomäärät 1980-2006.....	28
	Luonnonsienten kauppantulomäärät 1980-2006.....	28
5	Puutarhamarjojen kauppantulomäärät 1980-2006.....	29
6	Mustikan ja puolukan painotetut hinnat 1977-2006.....	30
	Mustikan ja puolukan keskihinnat 1977-2006 (reaalihintoina).....	30
7	Lakan painotettu hinta 1977-2006.....	31
	Lakan keskihinta 1977-2006 (reaalihintoina).....	31
8	Puutarhamarjojen painotetut hinnat 1977-2006.....	32
	Puutarhamarjojen keskihinnat 1977-2006 (reaalihintoina).....	32
9	Luonnonsienten painotetut hinnat 1977-2006.....	33
	Luonnonsienten keskihinnat 1977-2006 (reaalihintoina).....	33
10	Luonnonmarjojen poimintatulot 2006.....	34
	Luonnonsienten poimintatulot 2006.....	34
	Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulot 2006.....	34
	Puutarhamarjojen viljelytulot 2006.....	34
	Poiminta- ja viljelytulot yht. 2006.....	34

TAULUKOT

1	Puutarhamarjojen viljely, pinta-alat ja sadot vuosina 2004-2005.....	4
2	Viljeltyjen sienten tuotanto, 1 000 kg.....	12
3	Luomupuutarhamarjojen kauppantulo vuosina 2001-2006.....	16
4	Luomuluonnonmarjojen kauppantulo vuosina 2001-2006.....	16
5	Varastointituen jako vuosina 2002-2006.....	17
6	Tuonti ja vienti vuosina 2005-2006.....	18
7	Puutarhamarjojen viljelytulo kokonaissadoista laskettuna vuosina 2005-2006.....	20
8	Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulojen jakautuminen suuralueittain vuosina 1977-2006.....	20
9	Luonnonmarjojen, luonnonsienten ja puutarhamarjojen poiminta- ja viljelytulot vuosina 1977-2006 sekä prosenttiosuudet.....	21
10	Kauppantulleiden marjojen ja sienten määrät vuosina 1996-2006.....	22

LIITETAULUKOT

11	Marjojen ja sienten kauppantulomäärät, kilohinnat sekä poiminta- ja viljelytulot v. 2006.....	35
12	Puhtaan sekä roskaisen mustikan ja puolukan kilohinnat alueittain ja koko maassa 2006.....	36
13	Puutarhamarjojen kauppantulomäärät (1 000 kg) ja painotetut keskihinnat suuralueittain vuosina 2001-2006 (mansikka, musta- ja viherherukka, puna- ja valkoherukka).....	37
14	Luonnonmarjojen kauppantulomäärät (1 000 kg) ja painotetut keskihinnat suuralueittain vuosina 2001-2006 (mustikka, puolukka, lakka).....	38
15	Luonnonsienten kauppantulomäärät (1 000 kg) ja painotetut keskihinnat suuralueittain vuosina 2001-2006 (keltavahvero, tatit, rouskut).....	39
16	Kaupan ilmoittamat marjojen ja sienten kauppantulomäärät suuralueittain (1 000 kg) ja niistä maksettu tuloa vuosina 1995-2006.....	40
17	Marjojen ja sienten tuonti ja vienti vuosina 2000-2006.....	42

1 JOHDANTO

Marjojen ja sienten kauppantulomäärä -tutkimus (MARSI) on aloitettu jo 1970-luvun loppupuolella. Tutkimuksen tekijänä on ollut Suomen Gallup Elintarviketieto Oy tai sen edeltäjä Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitos. Tutkimusta on tehty viime vuosina Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen (TIKE) ja vuoden 2007 alusta Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) toimeksiannosta.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää luonnonmarjojen ja –sienten sekä puutarhamarjojen kauppantulomäärät sekä poimija- ja viljelijähinnat vuosittain. Hinnat kysytään ilman arvonlisäveroa ja ostoasiamiehen palkkiota. Saaduista tiedoista lasketaan poiminta- ja viljelytulot. Tiedot tulostetaan koko maan lukuina ja neljänä suuralueena. Kyselylomakkeella ostomäärät kysytään alueittain sen mukaan, mistä marjat ja sienet on poimittu tai viljelty.

Kysely lähetettiin aiemmin tutkimuksessa mukana olleille marja- ja sienikauppaa harjoittaville yrityksille. Otopohjaa täydennetään vuosittain. Tutkimuksella saadaan tietoa satotasojen vaihtelusta, mutta kyselyn tuloksena saadut kauppantulomäärät eivät edusta kaikkia myynnissä liikkuvia eriä. Marja- ja sienisatojen vuosittaiset vaihtelut koko maan ja alueellisella tasolla voivat olla huomattavan suuria. Tämä heijastuu myös ostoyritysten toiminnan aktiivisuuteen.

Tutkimus edustaa järjestäytyneen kaupan ostotietoja. Puutarhamarjojen sopimustuotanto on mukana, mutta torikaupasta vain osa on mukana raportin luvuissa. Marjojen suoramyyntimäärät ja -tulot eivät ole mukana aineistossa (esimerkiksi lakkaa myydään paljon turisteille Lapissa). Mansikkatilat myyvät merkittävän määrän mansikkaa itsepoimintana tai valmiiksi poimittuna suoraan kuluttajille. Kokonaissatoa laskettaessa arvioidaan lisäksi kotitarvepoiminta ja metsään jäänyt määrä. Luonnonmarjoja ja –sieniä kerätään talteen 2-10 %. Tarkimmin kerätään lakka.

Suomessa saa poimia luonnonmarjoja ja -sieniä ”jokamiehen oikeudella”. Se on etu, joka on voimassa vain harvassa EU-maassa. Lisäksi luonnonmarjojen ja –sienten myynti on poimijalle verotonta tuloa.

Nykyisin suomalaisia myyntipoimijoita ei ole riittävästi. Viime vuosina on ulkomaisia marjanpoimijoita ollut kesäaikana varsinkin Lapin ja Oulun lääneissä. Poimijat ovat eri kansallisuuksia, mutta eniten on tullut Venäjältä, Itä-Euroopan maista ja Thaimaasta. Heidän kannaltaan on hyvä, jos kaikki kolme päämarjaa antavat hyvän sadon. Silloin myös poimintakausi jatkuu pitempään eikä tule välillä poimintakatkoja.

Luomumarjoista ja –sienistä saatiin tietoja edelleenkin niukasti. Luomuna ostetuista puutarhamarjoista maksetaan ”luomulisää”, mutta luonnonmarjojen hinta on sama.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston tuonti- ja vientiluvut on esitetty raportin liiteosassa.

2 MARJA- JA SIENITIEDUSTELUN TOTEUTUS

Satokauden loppupuolella lähetetään kyselylomake postissa kaikille otannassa mukana oleville marja- ja sienikauppaa harjoittaville yrityksille. Kyselylomakkeet lähetettiin 103 yrittäjälle syyskuussa. Lokakuussa aloitettiin puhelinkarhunta kaikilta niiltä, jotka eivät olleet vastanneet siihen mennessä. Puhelimitse kysyttiin tietoja myös uusilta yrittäjiltä, jotka eivät ole aiemmin olleet mukana kyselyssä. Lisäotantaa tehtiin Arktiset Aromit ry:n ostajaluettelon avulla. Satovuodet vaihtelevat vuosittain paljon ja alalle ilmestyy uusia yrittäjiä samalla kun osa poistuu. Kyselyssä eivät ole kaikki ostotoimintaa harjoittavat yritykset, mutta otokseen pyritään löytämään merkittävimmät ostajat.

Tietoja kerättiin tammikuun loppuun saakka. Aiemmin mukana olleista marja- ja sieniyrittäjistä tavoitettiin 91. Kyselyn tuloksena saatiin vastauksia kaikkiaan 134 yrittäjältä. Tietoja otettiin mukaan 83 vastaajalta. Tämän lisäksi oli ostoyrityksiä, joiden tiedot sisältyivät jatko-ostajan yhteislukuihin. Silloin käytettiin jatko-ostajan yhteismääriä, jos ne olivat ilman ostoasiamiehen palkkiota ja arvonlisäveroa. Ostot keskittyvät useimmiten vain mustikkaan ja puolukkaan. Eniten sellaisia yrittäjiä oli Oulun ja Lapin lääneissä. Heikon satovuoden johdosta kaikki eivät tehneet ostoja lainkaan. Tietoja otettiin mukaan seuraavasti: Lapin lääni 16, Oulun lääni 19, Itä-Suomi 27 ja Länsi Suomi 21 kpl.

Marja- ja sieniyrittäjien harjoittama ostotoiminta vaihtelee. Mukana on yrittäjiä, jotka ostavat vain yhtä tuotetta, osa useampia tuotteita ja jotkut kaikkia tuotteita. Marja- ja sienisatojen vaihtelu alueittain vaikuttaa myös ostohalukkuuteen.

Kyselyn tarkoituksena on selvittää marjojen ja sienten kauppantulomäärät, maksetut kilohinnat sekä poiminta- ja viljelytulot. Hinnat ovat tilastossa ilman alvia ja ostoasiamiehen palkkiota. Tiedot tulostetaan koko maan tasolla ja alueittain. Osa-alueet ovat: Lapin lääni, Oulun lääni, Itä-Suomi ja Länsi-Suomi. Rajoina ovat maaseutukeskusrajat. Keski-Pohjanmaan maaseutukeskus tulostetaan kokonaan Länsi-Suomen alueeseen.

Tietoja tarkistettiin ja pyrittiin poistamaan päällekkäisyydet. Ensisijaisesti marja- ja sienierät otetaan mukaan siinä vaiheessa, kun ne kulkeutuvat poimijalta tai viljelijältä myyntiin. Marja- ja sienieriä saatetaan myydä myös useampaan kertaan. Suurimmilla ostajilla on ostoasiamiehiä tai sopimuksia mm. kyläkauppojen kanssa. Sopimuksia saattaa olla kymmeniä. Ostopisteitä voi olla kauppojen pihoilla, huoltoasemilla tai toreilla. Kiertävät ostoautot ajavat eripituisia reittejä ja keräävät marjat ja sienet matkan varrelta. Reitit kulkevat vuosittain samoilla alueilla tai sen mukaan, missä sato on hyvä ja poimijoita on riittävästi.

3 TIIVISTELMÄ

Marjojen ja sienten kauppaantulomäärätutkimusta (MARSİ) on tehty vuodesta 1977 lähtien.

Tutkimuksen tarkoituksena on kerätä tietoja luonnonmarjojen ja –sienten sekä puutarhamarjojen kauppaantulomäärästä, kilohinnoista ja poiminta- ja viljelytuloista koko maan tasolla ja Suomi jaettuna neljään suuralueeseen.

Kysely tehdään marja- ja sienikauppaa harjoittaville yrityksille. Tutkimus ei kata kaikkea kauppaantullutta määrää, mutta antaa tietoa vuosittaisesta vaihtelusta. Marjaa ja sientä kulkeutuu myyntiin paljon myös ohi järjestäytyneen kaupan. Suoramyyntin osuus on joillakin tuotteilla merkittävää.

Satovuotta 2006 haittasi pitkäaikainen kuivuus ja hellejaksot. Monille luonnonmarjoille ja –sienille se oli tuhoisa. Alueelliset erot olivat suuria. Oulun ja Lapin lääneissä satoa saatiin, mutta Etelä-Suomessa mustikat, puolukat ja monet sienet olivat oston varassa.

Luonnonmarjoista mustikkaa tuli kauppaan suurin määrä kymmeneen vuoteen, 3,3 milj. kg. Kesän aikana kampanjoitiin mustikan talteenoton puolesta. Paras sato oli Oulun läänissä. Ulkomaalaisia poimijoita oli paljon keräämässä mustikan lisäksi myös muita luonnonmarjoja. Mustikan hintataso oli hyvä. Etelä-Suomessa sato oli erittäin heikko ja mustikan kasvustot jopa kuivuivat ruskeiksi.

Mustikalla on ollut viime vuosina hyvät vientimahdollisuudet. Kiina ja Japani ovat uusina vientimaina tärkeitä marjanostajia. Väkirikkaina maina molempien kysyntä voi nousta liian suureksi suomalaisen marjan tarjontamahdollisuuksien kannalta. Mustikan arvoa lisää sen terveysvaikutteiset ominaisuudet.

Puolukkasato oli keskinkertaista heikompi. Myyntiin sitä tuli 2,4 milj. kg. Oulun läänissä oli paras sato, mutta puolukkaa poimittiin myös Lapin läänistä ja Länsi-Suomesta. Hinta nousi edellisestä vuodesta.

Lakkasato oli hyvä ja paikoin jopa erittäin hyvä. Lakkaa tuli myyntiin hyvin myös Oulun läänissä varsinkin Kainuussa. Hintataso oli edellisvuoden tasoa, jolloin sato oli vielä parempi.

Luonnonmarjojen poimintatulo oli yhteensä 11,1 milj. euroa. Se oli lähes yhtä hyvä kuin edellisenä vuotena, jolloin puolukkasato oli runsas. Mustikkatulo oli nyt 7,3 milj. euroa. Alueittain tarkasteltuna Oulun läänin alueella kerättiin poimintatuloa 6,4 milj. euroa.

Luonnonsienistä vain herkkutatti yllätti lyhytaikaisella mutta runsaalla sadolla. Keräilyverkoston nopealla toiminnalla tattisatoa saatiin kerätyksi myyntiin 375 tonnia. Herkkutatilla on hyvät vientimahdollisuudet Etelä- ja Keski-Eurooppaan. Suurin osa herkkutatista päättyi Italiaan.

Luonnonsienistä saatu poimintatulo oli 1,3 milj. euroa, josta herkkutatitulos olivat 1,1 milj. euroa. Itä-Suomen osuus luonnonsienituloista oli 82 %.

Puutarhamarjoja ei kuivuus haittaa yhtä paljon kuin luonnonmarjoilla. Monilla viljelmillä kastelumahdollisuus parantaa satoa. Satovuosi 2006 oli keskinkertainen melkein kaikilla puutarhamarjoilla. Laatu oli hyvä ja marjat olivat hyvänmakuisia. Mansikka on tärkein puutarhamarja.

Marsi-tiedustelun mukaan puutarhamarjojen viljelytulo oli 5,9 milj. euroa, mikä oli hieman edellisvuotta pienempi. Itä-Suomen osuus puutarhamarjatuloista oli 94 %.

4 MARJOJEN JA SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT SEKÄ POIMINTA- JA VILJELYTULOT SUURALUEITTAIN

4.1 Puutarhamarjat

Taulukko 1. PUUTARHAMARJOJEN VILJELY, PINTA-ALAT JA SADOT VUOSINA 2004-2005

2005	Yrityksiä, kpl	Kokonais- pinta-ala, ha	josta sato- ikäinen kasvusto, ha	Sato yht., 1000 kg	josta teoll. sop. tuot. 1000 kg
Mansikka	2023	3526	3055	10050	608
Musta- ja viherherukka	1088	2114	1802	1784	986
Punaherukka	319	214	173	247	182
Valkoherukka	127	115	98	179	149
Vadelma ja mesivadelma	782	473	418	608	..
Karviainen	121	32	29	33	..
Tyrni	382	217	160	136	..
Pensasmustikka	190	70	51	34	..
Muut marjat	160	120	68	30	42
YHTEENSÄ	3051	6881	5853	13130	1966

2004	Yrityksiä, kpl	Kokonais- pinta-ala, ha	josta sato- ikäinen kasvusto, ha	Sato yht., 1000 kg	josta teoll. sop. tuot. 1000 kg
Mansikka	2 130	3 552	3 060	9 593	512
Musta- ja viherherukka	1 119	2 147	1 751	1 601	964
Punaherukka	353	212	173	247	161
Valkoherukka	141	126	100	155	126
Vadelma ja mesivadelma	783	466	409	378	..
Karviainen	126	31	30	33	..
Tyrni	388	223	133	112	..
Pensasmustikka	180	68	49	21	..
Muut marjat	162	97	58	34	35
YHTEENSÄ	3160	6 922	5 763	12 174	1 798

Lähde: Tike, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus / Puutarhayritysrekisteri

Ryhmä muut marjat sisältää karpalon, marja-aronian, mesimarjan, pihlajanmarjan, ruusukvittenin, ruusunmarjan, marjasinikuusaman, marjatuomipihlajan

4.1.1 Mansikka

Mansikkasato oli keskinkertainen vuonna 2006. Talvivaurioita ei ollut ja kukinta onnistui hyvin. Kuiva kesä ilman kastelua pienensi marjakokoa. Mansikan laatu oli hyvä ja marjat olivat makeita. Homeongelmia ei ollut. Mansikan satokausi oli lyhyt. Poimijapulaa ei ollut.

Ensimmäiset varhaismansikat tulevat myyntiin kasvihuoneista. Kasvuharsojen ja muovien avulla voidaan myös nopeuttaa mansikan kypsymistä avomaalla. Varsinainen pääsato kypsyy avomaalla ensiksi maan eteläosissa ja vähän myöhemmin päätuotantoalueella Suonenjoen seudulla. Tärkeimmät mansikkalajikkeet ovat edelleen Polka, Honeyone ja Jonsok.

Marsi-tiedustelu tavoitti mansikanmyynnistä 1,9 milj. kg. Määrä oli hieman edellisvuotta pienempi. Lähes koko myyntimäärä poimittiin itäsuomalaisilta tiloilta. Mansikkaa myydään paljon suoraan tiloilta joko itsepoimintana tai valmiiksi poimittuna. Kaupat tilaavat mansikkaeriä suoraan tiloilta kampanjamyyntiin. Mansikkaa myydään paljon myös toreilla, tapahtumissa, kauppojen piholla ja pysäköintipaikoilla. Teollisuus käyttää pääosin tuontimansikkaa.

Mansikasta maksettiin 2,37 euroa/kg. Hinta laski hieman edellisvuodesta. Hinta koostuu kannallisesta tai kannattomasta tuoremansikasta, mehumansikasta, varhais- ja säilöntämansikasta.

Mansikasta saatiin viljelytuloa yhteensä 4,5 milj. euroa.

Vuonna 2005 mansikkaa tuli myyntiin 2,1 milj. kg. Siitä maksettiin keskimäärin 2,53 euroa/kg. Viljelytuloksi muodostui 5,3 milj. euroa.

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry:n arvioima mansikan kokonaissato oli 10,0 milj. kiloa vuonna 2006. Keskihinnaksi muodostui 2,63 euroa/kg. Vuoden 2005 mansikkamäärä oli 12,0 milj. kg ja keskihinta 2,68 euroa/kg.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan mansikkaa tuotiin maahan tuoreena 0,8 milj. kg sekä jäädytettynä 2,7 milj. kg. Jäädytetyn mansikan tuontimäärä laski huomattavasti ja oli seitsemän viimeisen vuoden alin. Päätuontimaa oli nytkin Puola, 1,8 milj. kg. Varhaismansikkaa tuotiin eniten Belgiasta ja Espanjasta. Muita merkittäviä tuontimaita olivat Hollanti, Saksa ja Ruotsi.

4.1.2 Musta- ja viherherukka

Mustaherukkasato oli keskinkertainen vuonna 2006. Talvivaurioita ei ollut ja kukinta onnistui hyvin. Sadon kypsymisen aikaan oli kuivaa ja aurinkoista. Marjat kypsyivät maukkaiksi.

Mustaherukkaa tuli myyntiin 714,1 tn. Suurin osa poimittiin Itä-Suomesta. Viherherukan osuus oli 6,1 tn ja se sisältyi mustaherukan lukuihin.

Kilohintana maksettiin 0,56 euroa. Hinta laski edellisestä vuodesta. Mustaherukan hinta on laskenut vuodesta 2003 lähtien. Myynnissä on ollut ajoittain menekkivaikeuksia. Teollisuuden sopimusviljely on vähentynyt. Teollisuus käyttää pääosin ulkomailta tuotua mustaherukkaa, joka on paljon halvempaa. Kannattavuuden heikentyminen on vähentänyt mustaherukan viljelyä.

Viljelytuloa mustaherukasta kertyi 402 000 euroa.

Vuonna 2005 mustaherukkaa tuli myyntiin 798,5 tn. Pääosa oli Itä-Suomesta. Viherherukan osuus oli 9 tn. Mustaherukasta maksettiin 0,61 ja viherherukasta 0,64 euroa/kg. Viljelytuloa musta- ja viherherukasta kertyi 488 000 euroa.

Hedelmän ja Marjanviljelijäin liitto ry:n arvioima mustaherukan kokonaissato oli 1,9 milj. kg. Tuorekaupan hinta oli 0,82 ja teollisuuskaupan 0,50-0,90 euroa/kg. Vuonna 2005 kokonaissato oli 1,8 milj. kg ja kilohintana maksettiin keskimäärin 0,87 euroa/kg.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan tuoreen mustaherukan tuonti oli vähäistä ja vientimäärä oli 10,0 tn. Jäädetytyn mustaherukan tuonti oli 194,6 tn. Tärkein tuontimaa oli Puola. Vientiä oli poikkeuksellisesti 350,3 tn. Lähes kaikki vietiin Saksaan.

4.1.3 Puna- ja valkoherukka

Puna- ja valkoherukan sato oli keskinkertainen vuonna 2006. Samoin kuin mustaherukalla satokausi eteni ilman pahempia häiriöitä. Marjojen kypsymisen aikaan kuivuus pienensi marjakokoa.

Puna- ja valkoherukkaa tuli myyntiin 491,1 tn. Kokonaismäärä on hieman edellisvuotta suurempi. Puna- ja valkoherukan osuus oli 357,6 tn ja valkoherukan 125,5 tn.

Puna- ja valkoherukan kilohinta oli yhteensä 0,88 euroa. Hinta laski hieman edellisvuodesta. Puna- ja valkoherukasta maksettiin nyt 0,86 ja valkoherukasta 0,95 euroa/kg. Viljelytuloksi muodostui yhteensä 433 500 euroa.

Vuonna 2005 puna- ja valkoherukkaa tuli myyntiin 438,9 tn. Puna- ja valkoherukan osuus koko määrästä oli hieman yli puolet. Yhteinen kilohinta oli 0,92 euroa/kg. Valkoherukan hinta oli 1,01 euroa/kg. Puna- ja valkoherukasta kertyi viljelytulua 402 000 euroa.

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry:n arvioima puna- ja valkoherukan kokonaissato oli 0,8 milj. kg. Puna- ja valkoherukan tuorekaupan hinta oli 1,00 ja puna- ja valkoherukan teollisuuskaupan 0,60 euroa/kg. Vuoden 2005 vastaava kokonaissato oli 1,0 milj. kg.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan puna- ja valkoherukkaa tuotiin maahan tuoreena 4,9 tn. Jäädetytynä sitä tuotiin 229,4 tn. Puolet määrästä tuli Puolasta.

Valkoherukka ja karviainen kuuluvat samaan ryhmään. Tämän ryhmän tuoretuontia oli vain vähän. Jäädetytyn marjan tuonti oli 22,1 tn. Tärkeimmät tuontimaat olivat Chile ja Viro. Vientiä oli poikkeuksellisesti 57,7 tn. Lähes kaikki vietiin Ruotsiin.

4.1.4 Karviainen

Karviaissato oli runsas vuonna 2006. Myyntiin sitä tuli 40,4 tn. Pääosa karviaisista pöytämarjoista on perinteisesti Itä-Suomen alueelta.

Karviaiskilosta maksettiin keskimäärin 0,97 euroa. Hinnassa oli pientä laskua edellisvuoteen verrattuna. Kauppaantullut määrä sisältää erikokoiset sekä eriväriset karviaiset. Hinnassa saattaa olla merkittäviä eroja torikaupan ja teollisuuden ostaman marjan välillä. Tuoreena syötävät karviaiset ovat usein isoja ja makeita. Viljelytulua karviaisesta maksettiin 39 000 euroa.

Vuonna 2005 karviaissato oli keskimääräistä heikompi ja silloin sitä tuli myyntiin 18,8 tn. Kilohintana maksettiin 1,02 euroa ja viljelytuloksi muodostui 19 000 euroa.

4.1.5 Vadelma

Vadelmasato oli keskinkertaista parempi vuonna 2006. Runsa lumisen talvi suojaasi kasvustot. Kukinta onnistui hyvin. Kesän kuivuus oli haitatekijä niillä viljelmillä, joilla ei ollut kastelumahdollisuuksia. Marjojen kypsymisaikaan helle makeutti marjat. Vadelman laatu oli hyvä. Luonnonvadelmat kärsivät liiallisesta kuivuudesta.

Vadelman ja mesivadelman viljelyalat ovat kasvaneet viime vuosina. Vuonna 2005 pinta-ala oli 473 ha ja se lisääntyi edellisestä vuodesta. Ruokateollisuus käyttää vadelmaa merkittäviä määriä. Pääosa sen tarvitsemasta määrästä tuodaan ulkomailta. Tuontivadelma on hinnaltaan huomattavasti edullisempaa. Kotimaista vadelmaa myydään paljon toreilla. Pääosin tuoreena myytävä vadelma on pakattu rasioihin.

Vadelmaa tuli myyntiin 85,0 tn vuonna 2006. Määrä oli edellisvuotta pienempi. Lähes kaikki kerättiin myyntiin Itä-Suomen alueelta. Metsävadelmaa tuli myyntiin vajaa 0,9 tn.

Vadelmakilosta maksettiin 6,05 euroa. Hinta nousi edellisvuodesta 1,63 euroa. Tuorekauppa rasiahintoineen nostaa vadelman keskihintaa. Viljelytulosta kertyi 514 000 euroa, mikä oli lähes sama kuin edellisenä vuotena.

Vuonna 2005 vadelmaa tuli myyntiin 121,6 tn. Melkein kaikki poimittiin Itä-Suomesta. Metsävadelman osuus oli vajaa tonni. Viljelytuloksi muodostui 537 000 euroa.

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry:n arvioima vadelman kokonaissato oli 0,6 milj. kg vuonna 2006. Vadelmasta maksettiin keskimäärin 6,80 euroa/kg. Vuoden 2005 vastaavat luvut olivat, kokonaissato 0,8 milj. kg ja kilohinta 4,90 euroa/kg. Hinta oli alhainen, sillä useimpina vuosina hinta on ollut yli 6 euroa/kg.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan vadelmaa tuotiin maahan tuoreena 25,4 tn. Eniten sitä tuotiin Espanjasta ja Hollannista. Jäädetytynä vadelmaa tuotiin lähes 2,5 milj. kg. Määrä oli edellisvuotta suurempi. Tärkeimmät jäädetytyn vadelman tuontimaat olivat Puola, Serbia ja Unkari.

4.1.6 Aronia

Mustamarja-aroniaa tuli myyntiin 2,8 tn vuonna 2006. Siitä maksettiin 0,98 euroa/kg. Viljelytulosta kertyi 2 800 euroa.

Vuonna 2005 ei mustamarja-aroniaa tullut myyntiin yhtään kiloa.

4.1.7 Pensasmustikka

Pensasmustikan viljelyala on lisääntynyt viime vuosina. Marsi-kyselyssä saatiin tietoja ensimmäisen kerran vuonna 2005. Myyntitietoja saatiin nyt niin vähän, että niitä ei aina julkaista.

4.2 Yleisimmät luonnonmarjat

Mustikka, puolukka ja lakka ovat kolme tärkeintä luonnonmarjaa. Kesän 2006 pitkään jatkunut kuivuus sekä helteet laskivat satomääriä ja osittain sato jäi kokonaan saamatta. Paikalliset erot olivat suuria. Oulun ja Lapin lääneissä satoa saatiin, mutta Etelä-Suomessa sato jäi heikoksi. Oulun läänistä poimittiin mustikan, puolukan ja lakan kauppaantulomääristä 60 %.

4.2.1 Mustikka

Mustikkasadosta muodostui keskinkertaista runsaampi. Suuressa osassa maata sato jäi kuitenkin erittäin heikoksi. Oulun läänissä ja Lapissa oli paras sato. Kukinnan aikana oli paikoitellen ankaria halloja. Sato kypsyi myöhään ja mustikat olivat aluksi pieniä. Etelä-Suomessa sato oli kuivuuden pahiten vaivaamilla alueilla erittäin heikko. Kasvustot jopa kuivuivat ruskeiksi kesän aikana. Vuosittain itselleen poimivat eteläsuomalaiset kuluttajat jäivät ilman mustikoita ja joutuivat turvautumaan ostonmustikoihin.

Marsi-tiedustelun mukaan mustikkaa tuli myyntiin 3,3 milj. kg. Määrä oli suurempi kuin edellisenä vuotena ja myös kymmenen viimeisen vuoden paras. Oulun läänin osuus oli nyt 2,4 milj. kg ja Lapin 0,9 milj. kg.

Mustikalla on tärkeitä terveysvaikutteisia ominaisuuksia. Kiina ja Japani ovat kiinnostuneet mustikasta ja kysyntä on lisääntynyt. Väkirikkaina maina ostomäärät kohoavat helposti niin korkeiksi, että voi tulla ongelmaksi saada kokoon tarvittavia määriä suomalaista mustikkaa. Kesän aikana oli kampanjointia mustikan talteenoton puolesta. Ulkomaisia marjanpoimijoita oli paljon myös mustikkametsissä ja merkittävä osa myyntimustikasta oli heidän poimimiaan.

Mustikasta maksettiin keskimäärin 2,18 euroa/kg. Hinta oli vajaan euron kalliimpaa verrattuna edelliseen vuoteen. Hintaan vaikutti kohottavasti muilla alueilla vallinnut lähes täydellinen kato. Roskaisena ostetun mustikan hinta oli 2,17 ja puhtaan 3,70 euroa/kg. Roskaisen osuus koko mustikkamäärästä oli 99 %.

Mustikasta kertyi poimintatuloja lähes 7,3 milj. euroa. Oulun läänin osuus oli 5,1 ja Lapin läänin 2,1 milj. euroa. Korkeasta kilohinnasta johtuen mustikasta kertyi merkittävä määrä tuloja.

Vuonna 2005 mustikkasato oli keskinkertaista runsaampi ja sitä oli tasaisemmin koko Suomen alueella. Myyntimäärä oli silloin 3,1 milj. kg. Oulun läänin osuus määrästä oli 1,8 ja Lapin 1,2 milj. kg. Mustikkakilon hinta oli keskimäärin 1,32 euroa ja roskaisesta maksettiin 1,29 euroa/kg. Roskaisena ostettua mustikkaa oli 97 % koko määrästä. Poimintatuloksi muodostui 4,1 milj. euroa.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan mustikkaa tuotiin maahan tuoreena vajaa 0,4 milj. kg vuoden 2006 aikana. Lähes kaikki tuotiin Venäjältä. Vientiä oli 93,8 tn verran Ruotsiin. Jäädetytynä mustikkaa tuotiin maahan 3,7 milj. kg ja vietiin 3,3 milj. kg. Tuonti oli kasvussa ja vienti laskussa verrattuna edelliseen vuoteen. Jäädetytystä mustikasta 3,0 milj. kg tuotiin Venäjältä. Tärkeimmäksi vientimaaksi on noussut Kiina, jonne vietiin 0,9 milj. kg mustikkaa vuoden 2006 aikana. Muita tärkeitä vientimaita olivat Saksa, Japani, Ruotsi ja Italia.

4.2.2 Lakka eli hilla

Lakkasato oli hyvä ja paikoitellen jopa erittäin hyvä vuonna 2006. Lakkaa poimitaan yleensä Lapin läänin alueelta, mutta nyt sitä tuli myyntiin muita vuosia enemmän myös Oulun läänin alueelta lähinnä Kainuusta. Lakka oli hyvälaatuista.

Marsi-tiedustelun mukaan lakkaa tuli myyntiin 211,1 tn. Määrä oli yli 100 tn pienempi kuin edellisenä vuotena. Myyntilakasta 183,2 tn poimittiin Lapin läänin alueelta ja 27,3 tn Oulun läänin alueelta. Lisäksi poimijat myyvät paljon lakkaa suoraan kuluttajille mm. turisteille ja ravintoloihin. Lakkaa myydään paljon myös toreilla. Myyntilakkaa oli keräämässä suuri joukko ulkomaalaisia marjanpoimijoita.

Lakkakilosta maksettiin keskimäärin 5,92 euroa. Hinta oli hieman edellisvuotta korkeampi. Parin peräkkäisen hyvän satovuoden johdosta hintataso laski vuonna 2005 edellisestä vuodesta lähes 3 euroa/kg. Lakan kilohinta on korkea verrattuna muihin luonnonmarjoihin. Poimijalle luonnonmarjojen myynti on arvonlisäverotonta, mutta jos ostaja myy esim. lakkaa eteenpäin niin hintaan lisätään arvonlisävero. Lakan kilohintaan lisättynä 17 % alv-osuus nostaa hintaa merkittävästi. Teollisuus tuo lakkaa paljon ulkomailta.

Poimintatuloa lakasta kertyi 1,2 milj. euroa. Lapin läänissä lakasta saadut eurot ovat tärkeitä lisätulon hankinnassa. Nyt Lapin lakan osuus oli 1,1 milj. euroa ja Oulun läänin osuus 160 000 euroa.

Vuonna 2005 lakkaa tuli myyntiin 321,2 tn. Lapin osuus oli 95 % koko määrästä. Kilohintana maksettiin 5,10 euroa. Poimintatuloa kertyi 1,6 milj. euroa.

Lakan tuonti- ja vientiluvut eivät selviä ulkomaankauppatilastosta.

4.2.3 Puolukka

Puolukkasato oli keskinkertaista heikompi vuonna 2006. Puolukan kukinta enteili keskinkertaista satoa, mutta pitkä kuiva kesä hellejaksoineen oli tuhoisa puolukalle ja marjojen kypsymiselle. Kasvustot kuivuivat paikoitellen ruskeiksi vaikka puolukka kestää paremmin kuivuutta kuin mustikka. Kasvaahan se luontaisesti kuivilla mäntykankailla. Paras sato oli Oulun läänissä. Eteläisessä Suomessa puolukkasato jäi heikoksi.

Puolukkaa tuli myyntiin 2,4 milj. kg. Määrässä oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna yli 6 milj. kg. Kauppaantulomäärästä puolet kerättiin Oulun läänistä. Länsi-Suomen osuus oli 0,8 milj. kg ja Lapin osuus 0,4 milj. kg. Roskaisena myytyä puolukkaa oli 93 % koko määrästä.

Puolukasta maksettiin keskimäärin 1,00 euroa/kg. Hinnassa oli nousua 0,30 euroa/kg edelliseen vuoteen verrattuna. Roskaisen puolukan hinta oli 0,92 ja puhtaan 2,10 euroa/kg.

Puolukkatuloa kertyi yhteensä 2,4 milj. euroa. Tuloissa oli 3,5 milj. euron vähennys verrattuna edelliseen vuoteen. Oulun läänin osuus oli nyt 1,1 milj. euroa.

Vuonna 2005 puolukkasato oli hyvä. Myyntiin puolukkaa tuli 8,5 milj. kg. Siitä maksettiin 0,70 euroa/kg. Roskaisen puolukan hinta oli 0,68 ja puhtaan puolukan 1,10 euroa/kg. Poimintatuloa kertyi hyvänä satovuotena 6,0 milj. euroa.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan puolukkaa tuotiin maahan tuoreena 315,4 tn ja vientiä oli vain vähän. Lähes koko tuorepuolukkamäärä tuotiin Venäjältä. Jäädetyt puolukan luvut eivät selviä, koska puolukka sisältyy useamman marjan ryhmään. Tämän ryhmän kokonaistuonti oli 3,6 milj. kg. Siitä oli tuontia Venäjältä 2,2 milj. kg. Ryhmän kokonaisvienti oli 6,2 milj. kg, josta vientimäärä Saksaan oli 2,4, Ruotsiin 1,8 ja Itävaltaan 0,7 milj. kg. Vientimäärässä on mukana mm. puolukka, lakka, karpalo.

4.3 Muut luonnonmarjat

Kasvuolosuhteet vaihtelevat vuosittain. Joillakin luonnonmarjoilla sadot vaihtelevat voimakkaasti. Vuonna 2006 pihlajanmarja yllätti runsaalla sadolla. Toisinaan on vuosia, jolloin sitä ei tule myyntiin kiloakaan. Variksenmarjasato jäi heikoksi. Kuiva kesä vaikutti karpalolla marjojen kokoon, mutta soilla oli helppo liikkua. Karpaloa tuli myyntiin tavanomainen määrä. Ruokateollisuus käyttää karpaloa merkittäviä määriä, mutta tuo pääosan tarvitsemastaan karpalosta ulkomailta. Tuontikarpalo on hinnaltaan edullisempaa. Tyrnin myyntipointa oli Marsi-tiedustelun mukaan vähäistä. Tyrnikauppa on niin erikoistunutta, että sitä on vaikea tavoittaa. Tyrniä myydään paljon toreilla ja erilaisissa tapahtumissa. Tyrnin viljely on lisääntynyt viime vuosina. Runsaampi tarjonta on laskenut tyrnin hintaa. Mesimarjasato oli heikko.

4.3.1 Variksenmarja eli kaarnikka

Variksenmarjasato oli heikko ja myyntiin sitä tuli vain 0,3 tn. Variksenmarjaa esiintyy runsaimmin Lapin ja Oulun lääneissä, jossa sitä myös poimitaan myyntiin. Vähäinen käyttö rajoittaa kuitenkin myyntipointia.

Kilohintana maksettiin keskimäärin 1,36 euroa. Vähäisen määrän joukkoon on tullut eriä, joista on maksettu poikkeuksellisen korkeita hintoja ja näin keskihinta nousi korkeaksi. Se poikkeaa normaalihinnasta, jolloin hinta on alle euron. Poimintatuloa kertyi yhteensä vajaa 500 euroa.

Vuonna 2005 variksenmarjasato oli keskinkertainen ja myyntiin sitä tuli 25,0 tn. Siitä maksettiin 0,76 euroa/kg. Tuloa kertyi 19 000 euroa.

4.3.2 Karpalo

Karpalosato oli keskinkertainen vuonna 2006. Kuivan kesän jälkeen sitä tuli myyntiin 17,7 tn, mikä oli edellisvuotta hieman suurempi määrä. Myyntikarpaloa poimitaan kaikilta suuralueilta, mutta eniten sitä tuli myyntiin Oulun läänistä. Aikaisempina vuosina Itä-Suomi on ollut tärkein poiminta-alue.

Karpalo kypsyy vasta myöhään syksyllä. Poimintaolosuhteet vaihtelevat vuosittain, koska karpalo kasvaa suolla. Sateet ja talventulo saattavat haitata poimintaa huomattavasti. Teollisuus ostaa merkittäviä määriä karpaloa. Pääosa on tuontikarpaloa. Teollisuus käyttää karpaloa mm. mehujen valmistukseen. Karpalo on voimakkaan makuinen marja. Karpalon tuontimäärät eivät selviä Tullihallituksen ulkomaankauppatilastosta.

Karpalosta maksettiin 3,22 euroa/kg. Hinta on lähes euron edellisvuotta kalliimpaa. Poimintatuloa karpalosta maksettiin 57 000 euroa.

Vuonna 2005 karpalosato oli keskinkertainen ja myyntiin sitä tuli 14,9 tn. Siitä maksettiin 2,25 euroa/kg. Poimintatuloa kertyi 33 000 euroa.

4.3.3 Mesimarja

Mesimarjasato oli heikko vuonna 2006 ja myyntiin sitä saatiin vain 850 kg. Pääosa mesimarjasta poimittiin Oulun läänistä, mutta pieni osa myös Lapin läänistä. Molemmilla alueilla mesimarjaa kasvaa luonnonvaraisena. Mesimarja on myös viljelykasvi. Viljelmät ovat kuitenkin pieniä. Itä-Suomesta ei tullut yhtään myyntitietoa mesimarjasta.

Mesimarjasta maksettiin 15,52 euroa/kg. Hinta on hieman edellisvuotta kalliimpaa. Mesimarjan korkea kilohinta rajoittaa sen käyttöä. Jalosteissa sitä käytetään vain osaraaka-aineena antamaan makua. Lähes kaikki myyntiin tulleesta mesimarjasta menee likööriteollisuuden käyttöön. Poimintatuloa kertyi 13 000 euroa.

Vuonna 2005 mesimarjaa tuli myyntiin 3,1 tn ja sato oli silloin keskinkertaista runsaampi. Mesimarjakilosta maksettiin 15,09 euroa ja poiminta- ja viljelytuloa kertyi 47 000 euroa.

4.3.4 Pihlajanmarja

Pihlajanmarjasato oli runsas vuonna 2006. Myyntiin sitä tuli yhteensä 52,2 tn. Pihlajanmarjasato vaihtelee vuosittain. Joskus sato on runsas, mutta on myös katovuosia, jolloin satoa ei saada ollenkaan. Hyvinä satovuosina pihlajanmarjoja ostetaan huonojen satovuosien varalle. Pihlajaa myös viljellään ja viljelmien luku sekä pinta-alat ovat viime aikoina kasvaneet. Pihlajaviljelmillä sato on tasaisempi.

Pihlajanmarjasta maksettiin 0,67 euroa kilolta ja tuloa siitä kertyi 35 000 euroa. Kyselystä ei selviä, oliko marjat poimittu luonnonpihlajista tai viljellyistä pihlajista.

Vuonna 2005 pihlajanmarjaa tuli myyntiin 1,7 tn. Siitä maksettiin 0,55 euroa kilolta ja tuloa kertyi 900 euroa.

4.3.5 Tyrni

Tyrnisato oli keskinkertaista heikompi vuonna 2006. Myyntiin sitä tuli 5,9 tn. Määrä on hieman edellisvuotta pienempi. Pääosa tyrnistä poimittiin Itä-Suomesta ja se oli viljeltyä. Marsi-tiedustelu tavoittaa vain osan tyrnikaupasta. Tyrniä myydään paljon toreilla, erilaisissa tapahtumissa ja suoramyyntinä. Pienimuotoista jalostusta on jonkin verran. Pääosa teollisuuden käyttämästä tyrnistä on tuotu ulkomailta.

Suomessa tyrniä kasvaa luonnonvaraisena Pohjanlahden rannikolla ja Ahvenanmaalla meren rannalla. Sitä poimitaan myyntiin joko kokonaisena tai mehuksi puristettuna. Tässä tilastossa määrät on laskettu kokonaisina tyrninmarjoina. Luonnonvaraista tyrniä saa kerätä puristamalla Länsi-Suomen ympäristökeskuksen alueella syyskuun puolivälistä lähtien. Alue ulottuu Kristiinankaupungista Himangalle. Alueen eteläpuolella puristaminen on sallittua lokakuun alusta lähtien. Asetus ei rajoita käsin poimintaa. Päätös on tehty Ympäristöministeriössä.

Tyrniä myös viljellään. Viljelijöiden määrä ja pinta-alat ovat lisääntyneet viime aikoina. Lisääntyvä viljely vaikuttaa merkittävästi tyrnin saatavuuteen. Tyrnistä on ajoittain ylitarjontaa tai sitä saattaa jäädä varastoon, joka vaikuttaa sekä hintoihin että ostohalukkuuteen. Tyrniviljelmillä pitää olla useampia lajikkeita, jotta marjaa saadaan. Viljelmillä on tyrniä alettu keräämään tarkoitukseen kehitetyllä imurilla.

Tyrnikilosta maksettiin keskimäärin 4,35 euroa. Hinta on lähes sama kuin edellisenä vuotena. Hintataso on laskenut jo aiemmin viljellyn tyrnin lisääntymisen myötä. Poiminta- ja viljelytulua tyrnistä saatiin vajaa 26 000 euroa.

Vuonna 2005 tyrniä tuli myyntiin 6,2 tn. Siitä maksettiin 4,38 euroa/kg. Tuloa kertyi yhteensä 27 000 euroa.

4.3.6 Juolukka

Juolukkaa ei ole poimittu myyntiin viime vuosina. Se on ollut mukana Marsi-tiedustelussa vuodesta 1995 lähtien. Määrä on ollut enimmillään vajaa 3 tn.

4.4 Luonnonsienet

Pitkään jatkunut kuivuus ja hellejaksot aiheuttivat sen, että sienisato oli kokonaisuudessaan heikko vuonna 2006. Ainoastaan lyhytkestoinen herkkutattisesonki pelasti sienisadon. Muita sieniä tuli heikosti. Herkkutattia lukuun ottamatta lähes ainoa alue, josta syyssieniä saatiin, oli Itä-Suomi. Länsi-Suomessa eivät edes kotitarvepoimijat saaneet sieniä. Kaupalliselle poiminnalle heikot satovuodet ovat haitaksi.

Marsi-tilastossa kaikki sienet on tilastoitu tuoresieninä. Keitetty-suolatut sienet on laskettu tuoreiksi kertoimella 1,3. Suurin osa rouskuista tulee myyntiin keitetty-suolattuina. Kuivattua sienikiloa vastaa 10 kg tuoretta sientä. Sienikohtaisia eroja on riippuen mm. sienen vetisyydestä ja mallon koostumuksesta.

Kauppasieniksi hyväksytyjä on kaikkiaan 22 kpl, mutta todellista merkitystä on vain muutamalla sienellä. Kotitarvepoimijoille on tarjolla lisäksi paljon muita ruokasieniksi kelpaavia sieniä.

Viljellyt sienet

Tiken, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus ennakkotietojen mukaan viljeltyjen sienten tuotanto oli yli 2.0 milj. kg vuonna 2006. Herkkusieni oli ylivoimaisesti tärkein viljelty sieni. Tuotantomäärä oli lähes sama kuin kolmena viime vuotena, mutta tuotannossa oli selvä nousu vuonna 2003. Siitakesienellä oli hieman kasvua ja osterivinokkaalla reipas kasvu edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteensä sieniyriä oli noin parikymmentä.

Taulukko 2. VILJELTYJEN SIENTEN TUOTANTO, 1000 KG

TUOTE	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006e
Herkkusieni	1 215,7	1 443,6	1 336,1	1 195,0	1 495,0	1 711,5	1 878,7	1 820,8	1 862,6
Osterivinokas	11,1	5,6	4,0	*)	*)	*)	*)	15,4	25,2
Siitakesieni	136,9	173,3	195,7	262,6	254,5	308,5	348,0	159,6	166,0
Muut sienet	-	-	-	7,3	6,1	0,4	3,5	-	-
Yhteensä	1 363,6	1 622,5	1 535,8	1 464,9	1 755,7	2 020,4	2 230,2	1 995,8	2 053,8
Herkkusienten tuonti yht.	3 771	3 039	3 504	3 524	3 673	3 926	3 396	3 327	3 178

Lähde: Tike, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus
Tullihallitus, ulkomaankauppatilasto

*) osterivinokas sisältyy muihin sieniin

Herkkusientä tuodaan maahan tuoreena, pakasteina ja erilaisina säilykkeinä. Vuonna 2006 tuotiin säilöttyä herkkusientä yhteensä 2,6 milj. kg. Määrä oli hieman edellisvuotta pienempi mutta tärkeimmät tuontimaat olivat samoja kuin vuosina 2004 ja 2005. Eniten herkkusientä tuotiin Hollannista, noin 1,3 milj. kg. Muut tärkeimmät tuontimaat olivat Espanja, Kiina ja Ranska. Tuoretta herkkusientä tuotiin 464,2 tn ja lähes koko määrä oli Hollannista. Tuoreen herkkusienen vienti oli 206,0 tn (2005 328,7 tn).

4.4.1 Korvasieni

Korvasienisato oli keskinkertainen vuonna 2006. Myyntiin sitä tuli 21,9 tn. Määrä on hieman edellisvuotta suurempi. Sienet poimittiin lähes kaikki Lapin ja Itä-Suomen alueilta. Korvasientä esiintyy kevätkesällä koko maan alueella. Esiintymisen ehtona on kuitenkin se, että maanpintaa on lähivuotena rikottu esim. metsänhakuut, ojien kaivamiset. Korvasieni on erittäin myrkyllinen sieni. Se asettaa sienien käytölle ja käsittelylle erityisvaatimuksia. Evira, aiemmin Elintarvikevirasto, on julkaissut korvasientä koskevat käsittely- ja myyntiohjeet, jotka pitää olla myyntitilanteessa aina esillä. Korvasieni kuuluu ravintoloiden ruokalistailla herkkuruokien joukkoon. Korvasienellä on omat tottuneet

käyttäjensä, mutta uusien käyttäjien keskuudessa sienien myrkyllisyys aiheuttaa epäluuloa sitä kohtaan.

Korvasienikilosta maksettiin 1,79 euroa. Poimintatuloa siitä kertyi 39 000 euroa. Pääosin korvasieni myydään tuoreena.

Vuonna 2005 korvasientä poimittiin myyntiin 19,3 tn. Siitä maksettiin 2,00 euroa/kg ja poimintatuloksi muodostui 38 000 euroa.

4.4.2 Keltavahvero eli kantarelli

Kantarellisato oli heikko vuonna 2006. Erittäin kuiva kesä ja helteet haittasivat kantarellin kasvumahdollisuuksia. Sitä esiintyi pieniä määriä siellä, missä kosteutta oli tarpeeksi. Myyntiin kantarellia tuli vain 2,6 tn. Koko määrä poimittiin Itä-Suomen alueelta. Heikkoina satovuosina kantarellia tulee vielä vähemmän myyntiin, koska se on myös kotitarvepoimijan arvostama sieni. Kantarellia myydään hyvinä vuosina paljon toreilla ja suoramyyntinä mm. ravintoloille ja suurkeittiöille. Ruokateollisuus käyttää kantarellia, mutta hankkii sen pääosin ulkomailta. Ulkomaista tuoretta kantarellia esiintyy myös toripöydillä ja kauppojen myyntitiskkeillä.

Kantarellista maksettiin 11,99 euroa/kg. Hinta oli yli puolet korkeampi kuin edellisvuonna. Poimintatuloa kertyi 31 500 euroa.

Vuonna 2005 kantarellia tuli myyntiin 16,3 tn. Pääosa sienistä poimittiin Itä-Suomesta, mutta myös Länsi-Suomessa oli myyntipoimintaa. Kantarellikilosta maksettiin 5,22 euroa ja poimintatuloksi saatiin 85 000 euroa.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan kantarellia tuotiin maahan tuoreena tai jäädytettynä 45,8 tn ja vietiin 5,8 tn. Tärkeimmät tuontimaat olivat Venäjä ja Viro. Vientimaat olivat Ruotsi, Viro ja Norja.

4.4.3 Herkkutatti

Herkkutattisato on ollut pari aikaisempaa vuotta peräkkäin heikko. Vuonna 2006 kesän kuivuus ja hellejaksot enteivät jo koko sadon menetyksiä. Yllättäen herkkutatteja alkoi ilmestyä runsaasti. Paras alue oli nytkin Pohjois-Karjala, mutta myös Kainuussa saatiin satoa. Tatteja esiintyi vain lyhyen ajan, noin pari viikkoa. Keräily käynnistyi nopeasti ja herkkutatteja saatiin kerätyksi merkittävä määrä. Herkkutatti pelasti koko sienisadon. Vuosien pitkäjänteinen työ poimija- ja keräilyverkoston luomisessa tuotti tulosta.

Herkkutatti on tärkeä vientisieni. Parhaat markkinat on Etelä- ja Keski-Euroopassa, jonne herkkutattia menisi enemmänkin. Vuosittaiset satovaihtelut haittaavat vakiintuneita kauppasuhteita, sillä ostajat joutuvat heikkoina satovuosina hankkimaan tarvitsemansa sienimäärän muualta. Samalla lisääntyy vaara, että entiset yhteistyökumppanit unohtuvat.

Herkkutattia poimittiin myyntiin 374,7 tn. Määrä oli puolet suurempi kuin edellisenä vuotena. Pääosa herkkutateista poimittiin Itä-Suomesta, mutta myös Oulun läänistä ja Länsi-Suomesta sieniä ehdittiin kerätä talteen.

Herkkutatista maksettiin keskimäärin 2,88 euroa/kg. Hinta laski edellisestä vuodesta. Herkkutatti tulee myyntiin pääasiassa tuoreena. Hintavaihtelu eri laatuluokkien välillä on suuri.

Poimintatuloa herkkutateista kertyi yhteensä 1,1 milj. euroa. Lyhyt keruu-aika huomioon ottaen sienitulo oli verottomana merkittävä lisätulo ahkerille ja tottuneille poimijoille.

Vuonna 2005 herkkutatteja kerättiin myyntiin 180,7 tn. Itä-Suomen osuus määrästä oli 108,3 tn. Kilohintana maksettiin keskimäärin 3,51 euroa ja poimintatuloksi muodostui 635 000 euroa.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan tuoreita tatteja tuotiin maahan 9,3 tn. Jäädetyllä tatiilla ei ole omaa nimikettä, joten herkkutattitiedot eivät selviä tilastosta. Ne sisältyvät ryhmään muut sienet, jonka vientimäärä oli 257,2 tn (v. 2005 116,2 ja v. 2003, runsaana tattivuotena 798,0 tn). Italiaan viety määrä oli nyt 249,7 tn eli sienet olivat todennäköisesti herkkutattia. Pääosa myös vuonna 2005 tämän ryhmän sienistä vietiin Italiaan.

4.4.4 Haaparousku

Haaparouskusato oli jo kolmatta vuotta peräkkäin heikko ja vuosi 2006 oli erittäin heikko. Myyntiin haaparouskua tuli vain 16,9 tn. Näin heikkoa vuotta ei ole ollut kymmeneen viime vuoteen. Marsi-tilaston aikana paras vuosi on ollut 1998, jolloin myyntimäärä kipusi 0,7 milj. kg. Lähes kaikki haaparouskut poimittiin nyt Itä-Suomen alueelta. Haaparousku on merkittävin suolasieni. Myyntiin tulevasta sienestä lähes kaikki on keitetty-suolattua. Tämän tilaston kaikki sienet on laskettu mukaan tuoresieninä.

Haaparouskusta maksettiin 2,72 euroa/kg. Hinnassa on huima korotus edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin se oli 1,09 euroa/kg. Poimintatuloa haaparouskusta saatiin 46 000 euroa.

Vuonna 2005 haaparouskua tuli myyntiin 99,6 tn. Sienet poimittiin pääosin Itä-Suomesta. Kilohintana maksettiin 1,09 euroa ja poimintatuloa kertyi 109 000 euroa.

4.4.5 Kangarousku

Kangarouskusato oli keskinkertaista heikompi vuonna 2006. Kuivista kesistä huolimatta kangarousku antaa satoa tasaisemmin kuin muut rouskut. Sen tyypillinen kasvupaikka on kuivilla mäntykankailla. Myyntiin kangarouskua tuli 28,1 tn. Määrä oli lähes puolet edellisvuotta pienempi. Sienet poimittiin Itä-Suomen ja Länsi-Suomen alueilta.

Kangarouskusta maksettiin 2,01 euroa/kg. Hinta kaksinkertaistui edellisvuodesta. Suurin osa kangarouskusta tulee myyntiin keitetty-suolattuna. Poimintatuloa kangarouskusta tuli 56 000 euroa.

Vuonna 2005 kangarouskusato oli keskinkertaista runsaampi. Myyntiin sitä tuli 52,7 tn. Sienikilosta maksettiin 0,93 euroa ja myyntituloa kertyi 49 000 euroa.

4.4.6 Karvarousku

Karvarouskua ei poimittu myyntiin kiloakaan vuonna 2006 ja edellisen vuoden myyntimääräkin oli vain 20 kg. Karvarouskun kilohinta oli silloin 2,42 euroa.

4.4.7 Suppilovahvero

Suppilovahverosato oli heikko vuonna 2006. Pari edellistä vuotta suppilovahveroa esiintyikin runsaasti ja jopa erittäin runsaasti. Myyntiin sientä tuli nyt vain 2,5 tn Länsi-Suomen ja Itä-Suomen alueilta.

Suppilovahverosta maksettiin keskimäärin 4,03 euron kilohintoja. Hinta oli korkea verrattuna pariin edellisvuoteen. Poimintatuloa kertyi 10 000 euroa.

Vuonna 2005 suppilovahveroa tuli myyntiin 57,2 tn. Siitä maksettiin 1,75 euroa/kg. Poimintatuloksi muodostui 100 000 euroa. Sadekesä 2004 oli myyntimäärältään vielä parempi eli myyntiin tuli silloin 71,9 tn. Hyvinä satovuosina suppilovahveroa myydään paljon myös toreilla. Suppilovahvero soveltuu hyvin kuivaukseen. Kotitarvepoimijat suosivat sientä sen monikäyttöisyyden takia. Suppilovahveron satokausi saattaa joinakin vuosina venyä myöhäisyyksyyn saakka. Sieni ei ole arka pakkaselle, mikä voi pidentää huomattavasti poiminta-aikaa.

4.4.8 Mustatorvisieni

Mustatorvisientä ei tullut myyntiin lainkaan vuonna 2006. Mustatorvisiienen sato vaihtelee paljon ja katovuosiakin esiintyy. Kolmen edellisen vuoden aikana sitä poimittiin myyntiin 0,6-2,3 tn vuosittain. Määrät ovat kohtalaisen suuria sillä sieneni on kevyt ja ohutmaltoinen. Mustatorvisieni soveltuu hyvin kuivaukseen.

Vuonna 2005 mustatorvisientä poimittiin myyntiin 640 kg Itä-Suomen alueelta. Sienikilo maksoi 4,44 euroa ja tuloa kertyi vajaa 3 000 euroa.

4.4.9 Muut sienet

Marsi-kyselyn yhteydessä saadaan satunnaisesti tietoja myös muista sienistä. Kolmen viimeisen vuoden aikana ei kuitenkaan ole tullut yhtään myyntitietoa muista sienistä.

Syötäviä sienilajikkeita on runsaasti. Rekisteröityjä kauppasieniä on kaikkiaan 22. Niistä vain muutamalla on tärkeä merkitys kaupallisessa poiminnassa. Tämän ryhmän sienistä on aikaisempina vuosina saatu satunnaisesti myyntitietoja mm. lampaankäävästä, kangastatista, vaaleasta orakkaasta, keltavalmuskasta ja haperoista.

Kotitarvepoimijat keräävät syötäväksi myös monia muita kauppasieniin kuulumattomia lajeja. Jotkut sienet soveltuvat hyvin pakastamiseen, toiset taas suolattavaksi ja monet sienet kuivattavaksi.

4.5 Luomumarjat ja -sienet

Marsi-tiedustelussa on kysytty vuodesta 2000 luomumarjojen ja luomusienien ostoja. Kyselystä saadut tiedot ovat alla olevissa taulukossa, mutta ne eivät anna oikeata kokonaiskuvaa.

Taulukko 3. LUOMUPUUTARHAMARJOJEN KAUPPAANTULO VUOSINA 2001-2006

Puutarhamarjat	2001	2002	2003	2004	2005	2006
MANSIKKA						
- kauppantulo, kg	40 000	20 663	-	16 000	...	50 228
- kilohinta, euroa/kg	2,02	2,45	-	3,00	...	2,40
- viljelytulo, euroa	80 730	50 711	-	48 000	...	120 620
MUSTAHERUKKA						
- kauppantulo, kg	8 000	15 502	3 665	16 209	31 951	19 122
- kilohinta, euroa/kg	1,43	1,92	1,31	1,13	0,65	0,84
- viljelytulo, euroa	11 437	29 735	4 804	18 309	20 731	16 066
PUNA- JA VALKOHERUKKA						
- kauppantulo, kg	2 000	957	-	2 700	...	...
- kilohinta, euroa/kg	1,35	1,82	-	1,20	...	...
- viljelytulo, euroa	2 725	1 742	-	3 240	...	...

Luomuna ostettujen puutarhamarjojen kilohinnat ovat korkeampia kuin tavallisten puutarhamarjojen. Luonnonmarjojen hinnassa eivät poimijat juuri saa luomulisää. Ostajan markkinointi eteenpäin kuitenkin helpottuu, jos tuote on luomua. Luonnonsienistä ei tälläkään kerralla saatu yhtään tietoa.

Luomukeruualueita on eniten maan pohjoisosissa. Luomukeruualueeksi hyväksytään maasto, jossa ei ole käytetty viimeisten kolmen vuoden aikana kemiallisia lannoitteita eikä kasvinsuojeluaineita. Myös etäisyys teistä on määritely. Valvonnassa koko ketju, metsänomistajat, tuotteiden ostajat ja jalostajat, sitoutetaan luomu-laatujärjestelmään.

Taulukko 4. LUOMULUONNONMARJOJEN KAUPPAANTULO VUOSINA 2001-2006

Luonnonmarjat	2001	2002	2003	2004	2005	2006
MUSTIKKA						
- kauppantulo, kg	362 724	7 443	92 838	43 379	13 000	222 348
- kilohinta, euroa/kg	0,97	1,13	1,00	1,20	1,44	2,18
- poimintatulo, euroa	351 481	8 442	92 382	52 055	18 700	485 298
PUOLUKKA						
- kauppantulo, kg	162 620	68 054	133 755	15 550	74 000	55 199
- kilohinta, euroa/kg	0,66	0,80	0,77	1,02	0,63	0,91
- poimintatulo, euroa	106 972	54 221	102 553	15 907	60 000	50 279
LAKKA						
- kauppantulo, kg	-	-	411	23 780	-	-
- kilohinta, euroa/kg	-	-	10,00	8,06	-	-
- poimintatulo, euroa	-	-	4 110	191 736	-	-
VARIKSENMARJA						
- kauppantulo, kg	...	3 665	-	-	-	-
- kilohinta, euroa/kg		0,57	-	-	-	-
- poimintatulo, euroa		2 089	-	-	-	-
TYRNI	...	-	-	-	-	...
ARONIA	-	...	-	-	...	...
KARPALO	-	-	-	...	-	-

*) vähäinen määrä

4.6 Luonnonmarjojen ja -sienten varastointituki

Vuonna 1997 maksettiin ensimmäisen kerran EU:n aikana varastointitukea luonnonmarjoille ja -sienille. Tuen tarkoituksena on edistää kotimaisten marjojen ja sienten talteenottoa ja hyödyntämistä.

Vuonna 2006 maksettiin luonnonmarja- ja -sieniyriyten hakemusten mukaan yhteensä 225 250 euroa. Hakemuksia tuli 17. Varastoissa olevia hyväksytyjä tuotekiloja oli yhteensä 1 975 607 kg. Määrällisesti eniten oli puolukkaa 1,51, mustikkaa 0,36, lakkaa 0,03 milj. kg ja lisäksi oli pieniä määriä variksenmarjaa, pihlajanmarjaa, tyrniä, juolukkaa ja karpaloa. Sieniä oli varastoissa 0,06 milj. kg.

Varastoidulle lakalle maksettiin tukea 34 snt/kg, muille marjoille 10 snt/kg ja sienille 42 snt/kg.

Vuonna 2005 maksettiin luonnonmarjoille ja -sienille 112 480 euroa varastointitukena. Hakemuksia tuli yhteensä 17 kpl. Varastoissa olevia tuotekiloja oli yhteensä 0,62 milj. kg. Eniten oli varastossa mustikkaa 0,22 ja puolukkaa 0,17 milj. kg. Sieniä oli varastossa 0,15 milj. kg.

Taulukko 5. VARASTOINTITUEN JAKO VUOSINA 2002-2006

Tuote	2002 euroa/kg	2003 euroa/kg	2004 *) euroa/kg	2005 euroa/kg	2006 euroa/kg
Puolukka	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Mustikka	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Pihlajanmarja	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Variksenmarja	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Karpalo	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Lakka	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34
Tyrni	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Juolukka	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Tatit	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42
Kantarelli	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42
Rouskut	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42
Korvasieni	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42

4.7 Marjojen tuonti ja vienti

Liiteosan taulukoissa on mukana Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston tuonti- ja vientilukuja viimeisiltä vuosilta. Osa tuotteista kuuluu isompaan ryhmään ja niistä ei saa tuotekohtaisia tietoja. Tuoreista luonnonmarjoista on omat tiedot vain mustikasta ja puolukasta. Pakastetuista luonnonmarjoista vain mustikalla on oma nimike. Muut kuuluvat ryhmiin esim. puolukka. Useimmilla puutarhamarjoilla on oma nimike, ainoastaan karviainen ja valkoherukka kuuluvat samaan ryhmään. Tuonti- ja vientiluvut saattavat sisältää edellisen satovuoden eriä.

Taulukko 6. TUONTI JA VIENTI VUOSINA 2005-2006

Puutarhamarjat

2006	Tuonti 1000 kg/v		Musta-herukka	Puna-herukka	Karviainen ja valkoherukka	Yhteensä
	Mansikka	Vadelma				
Tuoremarja	793,6	25,4	0,4	4,9	0,2	824,5
Jäädetytty marja	2 683,7	*2 466,1	194,6	229,4	22,1	5 595,9
Yhteensä	3 477,3	2 491,5	195,0	234,3	22,3	6 420,4

2005	Tuonti 1000 kg/v		Musta-herukka	Puna-herukka	Karviainen ja valkoherukka	Yhteensä
	Mansikka	Vadelma				
Tuoremarja	1 088,6	16,4	0,3	0,4	0,1	1 105,8
Jäädetytty marja	4 689,6	*2 268,1	143,1	208,0	21,8	7 330,6
Yhteensä	5 778,2	2 284,5	143,4	208,4	21,9	8 436,4

* mukana lisäksi nimikkeet 08112011 ja 08112019, (puutarhamarjat, muut kuin mansikka, lisätty sokeria yli ja alle 13 %). Sisältää vadelmaa.

Luonnonmarjat

(Huom. ne luonnonmarjat, joilla on oma nimike)

2006	TUONTI		VIENTI	
	1000 kg	1000 €	1000 kg	1000 €
Tuoremustikka	356,4	1 136,9	93,8	231,5
Jäädetytty mustikka (ilman sokeria)	3 683,4	11 220,6	3 276,0	10 625,5
Tuorepuolukka	315,4	323,5	7,5	12,3

2005	TUONTI		VIENTI	
	1000 kg	1000 €	1000 kg	1000 €
Tuoremustikka	1 415,2	2 255,2	-	-
Jäädetytty mustikka (ilman sokeria)	2 595,4	4 595,2	4 011,2	8 594,3
Tuorepuolukka	502,7	424,6	-	-

Lähde: Tullihallitus, Ulkomaankauppatilasto

5 POIMINTA- JA VILJELYTULOT YHTEENSÄ SEKÄ TULOJEN JAKAUTUMINEN SUURALUEITTAIN

Puutarhamarjoista saatu viljelytulo oli Marsi-tiedustelun mukaan vajaa 5,9 milj. euroa. Se laski vajaa 0,8 milj. euroa edellisestä vuodesta. Mansikka-, vadelma- ja mustaherukkasato olivat heikompia ja punaherukka-, karviais- ja aroniasato parempia verrattuna edelliseen vuoteen. Kilohinnoissa ei ollut paljon vaihtelua mutta vadelman hinta nousi edellisen vuoden notkahduksen jälkeen tavanomaiselle tasolle. Marsi-tiedustelun avulla saadaan vain osa puutarhamarjakaupasta kartoitetuksi. Puutarhamarjojen suoramyynä puuttuu kokonaan luvuista. Suoramyyntissä varsinkin mansikan itsepoimintaosuus on merkittävä. Kaupat vauhdittavat myyntiä ostamalla tarjouserä suoraan tiloilta. Puutarhamarjoja myydään paljon toreilla. Vain osa torikaupasta on mukana tässä tilastossa. Tällaista myyntiä on varsinkin mansikalla. Omaan käyttöön tuleva kotitarvepoiminta on myös merkittävä.

Puutarhamarjoista tärkein oli 4,5 milj. euron mansikkatulo vuonna 2006. Vadelmasta kertyi 0,5 ja kaikista herukoista yhteensä 0,8 milj. euroa. Puutarhamarjatuloista 94 % tuli Itä-Suomesta.

Hedelmän ja Marjanviljelijäin liitto ry:n arvioimien puutarhamarjojen kokonaissatojen ja kilohintojen mukaan (osa kilohinnoista Marsi-tiedustelusta) sadon arvo oli 32,3 milj. euroa, josta mansikan osuus oli 26,3 milj. euroa. Mansikan kilohinta laski hieman edellisvuodesta. Vadelmatuloa kertyi nyt 4,1 milj. euroa. Puutarhamarjojen kokonaissadon arvo oli vuotta aiemmin 45,4 milj. euroa. Mansikan osuus oli silloin 38,8 milj. euroa. Yleisimpien puutarhamarjojen lisäksi saadaan viljelytuloa myös pensasmustikasta ja tyrnistä.

Luonnonmarjojen poimintatulot olivat yhteensä 11,1 milj. euroa. Se on lähes yhtä hyvä kuin vuotta aiemmin. Myyntiin tullut mustikkamäärä oli kymmenen viime vuoden paras ja se nosti tuloja huomattavasti. Lakkasato oli edellisvuotta pienempi. Puolukkasato jäi vaatimattomaksi verrattuna edellisvuoden runsaaseen satoon. Myyntimustikasta kertyi tuloa 7,3 milj. euroa, josta 5,1 milj. euroa Oulun läänistä. Puolukkatulot olivat 2,4 ja lakkatulot 1,2 milj. euroa. Kaikkien kolmen päämarjan kilohinnat olivat edellisvuotta korkeammat. Eniten nousua oli mustikan hinnassa. Oulun läänissä kerättiin luonnonmarjatuloa 6,4 milj. euroa ja Lapin läänissä 3,6 milj. euroa.

Luonnonsienten poimintatulot olivat samaa tasoa kuin edellisenä vuotena. Myöhään mutta runsaana esiintyneet herkkutatit nostivat poimintatuloa merkittävästi. Muita sieniä tuli pitkään jatkuneen kuivuuden johdosta vähän. Luonnonsienten poimintatulot olivat yhteensä 1,3 milj. euroa, josta herkkutatit tulo oli 1,1 milj. euroa. Pääosa herkkutateista poimittiin Itä-Suomesta. Oulun läänistä ja Länsi-Suomen alueelta kerättiin myös jonkin verran herkkutatia. Itä-Suomen osuus luonnonsienituloista oli 82 %.

Puutarha- ja luonnonmarjojen yhteinen viljely- ja poimintatulo oli 17,0 milj. euroa. Vastaava luku oli vuotta aikaisemmin 18,6 milj. euroa. Itä-Suomen osuus puutarhamarjatuloista oli nyt 94 %, mutta kaikista marjatuloista 34 %. Oulun läänin osuus marjatuloista oli 38 %. Mustikka sijoittui tuote-kohtaisesti ensimmäiselle sijalle 7,3 milj. euron tuloilla ja mansikka toiseksi 4,5 milj. eurolla. Seuraavina olivat puolukka 2,4 ja lakka 1,2 milj. euron tuloilla.

Luonnonmarjojen ja luonnonsienten poimintatulot olivat yhteensä 12,4 milj. euroa. Tulos oli lähes yhtä suuri kuin vuotta aiemmin. Alueittain poimintatulot jakautuivat seuraavasti: Oulun lääni 53 %, Lapin lääni 29 %, Itä-Suomi 10 ja Länsi-Suomi 8 %.

Puutarhamarjojen viljelytulot sekä **luonnonmarjojen** ja **luonnonsienten** poimintatulot olivat yhteensä 18,2 milj. euroa. Vuotta aikaisemmin poimintatulot olivat 19,6 milj. euroa. Kilohinnoissa oli sekä nousua että laskua. Mustikan, haaparouskun ja vadelman hinnoissa oli tuntuva nousu verrattuna edelliseen vuoteen. Alueista poiminta- ja viljelytuloja keräsi eniten Itä-Suomi eli 37 %. Seuraavina olivat Oulun lääni 36 %, Lapin lääni 20 % ja Länsi-Suomi 7 %.

Taulukko 7. PUUTARHAMARJOJEN VILJELYTULO KOKONAISSADOISTA LASKETTUNA VUOSINA 2005-2006

	2006			2005		
	Kokonaissato milj. kg	Keskiahinta euroa/kg	Viljelytulo milj. euroa	Kokonaissato milj. kg	Keskiahinta euroa/kg	Viljelytulo milj. euroa
Mansikka	10,0	2,63	26,3	12,0	2,68	38,8
Musta- ja viherherukka 1)	1,9	0,56	1,1	1,8	0,87	1,6
Puna- ja valkoherukka 1)	0,8	0,88	0,7	1,0	1,04	1,0
Vadelma	0,6	6,80	4,1	0,8	4,90	3,9
Karviainen 1)	0,1	0,97	0,1	0,1	1,50	0,1
Yhteensä	12,5		32,3	15,7		45,4

Lähde: Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry

1) Vuoden 2006 kilohinnat Marsi-tiedustelusta sekä karviaisen satomäärä

Edellä mainittujen tuotteiden lisäksi saadaan viljelytuloa myös tyrnistä ja pensasmustikasta.

Taulukko 8. LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN POIMINTATULOJEN JAKAUTUMINEN SUURALUEITTAIN VUOSINA 1977-2006

Vuosi	Poimintatulot milj. euroa	Lappi %	Oulu ja Kainuu %	Itä-Suomi %	Länsi-Suomi %	Yhteensä %
1977	12,3	15	30	24	31	100
1978	8,1	10	32	31	27	100
1979	8,7	21	43	26	10	100
1980	10,1	20	44	28	8	100
1981	6,6	15	14	40	31	100
1982	9,4	29	64	6	1	100
1983	15,7	44	44	10	2	100
1984	5,9	21	27	16	36	100
1985	10,7	40	35	20	5	100
1986	8,3	21	46	23	10	100
1987	8,2	17	32	27	24	100
1988	16,3	36	38	18	7	100
1989	10,2	25	52	17	6	100
1990	9,9	46	28	15	11	100
1991	14,1	26	36	19	19	100
1992	8,7	25	29	22	24	100
1993	5,1	60	7	11	22	100
1994	23,9	33	44	8	15	100
1995	10,6	27	48	13	12	100
1996	9,5	28	38	14	20	100
1997	11,7	23	50	20	7	100
1998	11,0	20	40	25	15	100
1999	6,6	37	39	10	14	100
2000	8,9	30	32	29	9	100
2001	10,2	37	32	21	10	100
2002	6,2	35	31	18	16	100
2003	11,8	21	29	34	16	100
2004	6,2	52	23	11	14	100
2005	12,9	35	46	8	11	100
2006	12,4	29	53	10	8	100

Taulukko 9. LUONNONMARJOJEN, LUONNONSIENTEN JA PUUTARHAMARJOJEN POIMINTA- JA VILJELYTULOT VUOSINA 1980-2006 SEKÄ PROSENTTIOSUUDET

VUOSI	LUONNONMARJOJEN POIMINTATULOT 1000 euroa	%	LUONNONSIENTEN POIMINTATULOT 1000 euroa	%	PUUTARHAMARJOJEN VILJELYTULOT 1000 euroa	%	YHTEENSÄ 1000 euroa
1980	9 714	76	322	3	2 688	21	12 724
1981	5 933	51	665	6	4 943	43	11 542
1982	8 953	50	413	2	8 697	48	18 063
1983	15 044	60	641	3	9 278	37	24 963
1984	5 315	36	562	4	9 051	60	14 927
1985	9 235	42	1 444	7	10 972	51	21 651
1986	7 513	41	739	4	10 101	55	18 353
1987	7 061	47	1 094	7	6 829	46	14 984
1988	14 347	62	1 959	8	6 919	30	23 225
1989	9 551	51	627	3	8 469	46	18 647
1990	8 758	48	1 144	6	8 235	46	18 137
1991	12 371	60	1 727	8	6 637	32	20 735
1992	7 681	49	1 009	7	6 936	44	15 626
1993	4 578	39	519	4	6 586	57	11 683
1994	22 920	80	996	4	4 504	16	28 420
1995	9 877	70	715	5	3 471	25	14 064
1996	8 772	63	688	5	4 366	32	13 827
1997	10 547	65	1 178	7	4 148	26	15 872
1998	8 713	56	2 292	15	4 449	29	15 453
1999	6 301	59	316	3	4 104	38	10 721
2000	6 456	43	2 414	16	6 022	41	14 892
2001	8 115	53	2 084	14	5 146	33	15 345
2002	5 477	45	710	6	6 009	49	12 196
2003	7 487	40	4 320	23	6 772	37	18 593
2004	5 327	43	903	7	6 181	50	12 411
2005	11 862	61	1 019	5	6 738	34	19 620
2006	11 104	61	1 262	7	5 864	32	18 231

Luonnonmarjat: 1977-85 mukana vain mustikka, puolukka ja lakka. 1986 lähtien lisäksi pihlajanmarja, tyrni, variksenmarja, karpalo ja mesimarja. Tuomenmarja (1988-90), katajanmarja (1989-96) ja juulukka (1995)

Luonnonsienet: 1977-85 mukana kantarelli, tatit, rouskut. 1986 lähtien korvasieni ja suppilovahvero. Vuodesta 1988 mukana mustatorvisieni sekä muut sienet (lampaankääpä, orakas, punikkittatti, kangastatti, keltavalmuska)

Puutarhamarjat: 1977-85 mukana mansikka, mustaherukka, puna- ja valkoherukka. 1986 lähtien karviainen ja vadelma (metsä- ja puutarhavadelma), aronia (1989) sekä pensasmustikka (2005)

Taulukko 10. KAUPPAANTULLEIDEN MARJOJEN JA SIENTEN MÄÄRÄT VUOSINA 1996-2006, KG

TUOTE	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mansikka	1 630 281	1 465 355	1 509 236	1 569 590	2 295 316	2 505 872	2 108 694	1 383 404	1 705 268	2 089 852	1 889 233
Puna- ja valkoherukka	483 667	254 697	130 845	255 026	575 275	241 846	359 029	613 955	345 717	438 915	491 094
Musta- ja viherherukka	791 442	602 545	817 420	425 390	885 708	487 547	665 230	1 335 096	885 452	798 493	714 116
Karviainen	56 449	6 756	15 893	20 474	63 639	36 296	38 620	23 072	29 140	18 829	40 360
Vadelma	42 677	16 299	39 579	39 911	84 320	93 852	132 701	145 856	74 721	121 647	84 963
Aronia	300	574	2 891	1 241	3 165	90	1 836	913	0	...	2 820
Pensasmustikka (vv.2005)										1 148	...
Mustikka	2 423 921	2 963 141	1 095 775	796 676	2 423 173	2 923 761	1 221 822	2 216 642	1 401 573	3 110 702	3 339 252
Puolukka	4 118 199	7 613 409	6 825 287	3 890 621	3 194 836	4 465 065	3 288 587	5 443 218	1 506 807	8 544 096	2 437 603
Lakka	118 263	326 768	373 625	230 731	57 827	358 149	100 090	76 629	198 843	321 200	211 078
Pihlajanmarja	20	59 460	83 566	0	16 177	0	58 982	0	1 213	1 653	52 181
Variksenmarja	32 480	20 441	23 313	778 242	81 952	258	83 268	0	691	25 021	342
Karpalo	11 474	17 345	29 513	16 318	22 084	32 707	23 903	25 237	5 149	14 864	17 702
Mesimarja	4 315	9 796	1 909	3 498	2 557	378	984	971	811	3 102	853
Tyrni (myös viljelty)	6 567	5 089	5 595	6 204	5 406	5 169	19 120	8 576	7 745	6 160	5 931
Juolukka	1 372	1 082	2 418	0	2 168	0	0	0	0	0	0
Keltavahvero	2 376	2 499	22 936	3 596	14 520	20 490	7 111	12 055	8 610	16 316	2 625
Herkkutitit	22 361	189 078	486 772	17 138	563 795	274 673	146 965	1 164 933	152 508	180 664	374 684
Haaparousku	308 353	137 213	699 944	113 967	254 169	175 134	25 601	304 437	71 975	99 558	16 891
Kangarousku	17 805	217 042	87 472	52 600	67 455	79 975	11 397	139 448	26 752	52 741	28 099
Karvarousku	195	980	13 000	0	50	0	200	1 742	0	20	0
Suppilovahvero	310	21 782	58 984	2 295	29 277	91 443	10	5 790	71 869	57 173	2 521
Korvasieni	25 667	45 907	36 743	5 398	50 162	28 882	27 270	32 555	23 163	19 254	21 936
Musta torvisieni	5	10	474	25	950	445	15	2 337	757	638	0
Muut sienet	370	8 890	1 551	213	1 790	1 340	0	900	0	0	0

6 LAATUSELOSTE

Tilastotietojen relevanssi

Marsi –julkaisun tilastot kuvaavat kotimaisten puutarhamarjojen sekä luonnonmarjojen ja –sienten kauppantulomääriä vuosittain. Koska Marsi-tutkimusta tehdään otantapohjalta niin tutkimuksella ei saavuteta koko kauppantullutta määrää, mutta se kuvaa hyvin vuosittaista satovaihtelua. Määrien lisäksi tutkimuksen tuloksena saadaan tuotekohtaiset kilohinnat sekä viljely- ja poimintatulot. Tilastosta selviävät tiedot koko maan tasolla ja alueittain, jossa Suomi on jaettu neljään osaan. Alueet ovat Lapin lääni, Oulun lääni, Itä-Suomi ja Länsi-Suomi. Rajat noudattavat maaseutukeskusrajoja, poikkeuksena Keski-Pohjanmaa, joka kuuluu kokonaan Länsi-Suomeen. Marja- ja sienialan yritykset antavat kauppantulotiedot alueittain sen mukaan, missä marjat ja sienet on poimittu tai puutarhamarjat viljelty.

Marsi-tutkimuksen tilastot ovat julkisia ja kaikkien tiedoista kiinnostuneiden käytettävissä. Marsi 2005 –raportti julkaistiin Tiken (Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen) julkaisusarjassa. Vuoden 2006 Marsi-raportti siirtyy julkaistavaksi Maa- ja metsätalousministeriön kotisivuilla. Aikaisempina vuosina tilastoja on käytetty mm. luonnontuotealan päätöksenteon pohjana ja hallintoon sekä tutkimus- ja hanketoimintaan. Lisäksi tietoja on käytetty neuvontaan ja opetukseen (keruutuotekoulutus, metsäalan koulut). Kesäaikana tietoja on käytetty osana luonnontuotealan tiedottamista.

Marsi-tutkimuksen tiedot kerättiin Suomen Gallup Elintarviketiedon toimesta marja- ja sienialan yrityksiltä. Tutkimus tehtiin ensimmäisen kerran vuonna 1977 saman yrityksen edeltäjän Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitoksen toimesta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen otanta perustuu aikaisemmin mukana olleiden marja- ja sienikauppaa harjoittavien yritysten antamiin tietoihin. Otokseen pyritään saamaan tärkeimmät marjan ja sienten ostajat. Otosta täydennetään vuosittain, koska sekä yritysten toiminnassa että satomäärissä tapahtuu muutoksia ja vaihtelua. Merkittävää ostotoimintaa harjoittavien yritysten etsinnässä on käytetty apuna Arktiset Aromit ry:n laatimaa kunnittaista ostajaluetteloa. Puhelinkyselyn yhteydessä selviää myös uusia alan toimijoita.

Mukanaoleville yrityksille lähetetään kyselylomake kirjeitse. Myöhemmin aloitetaan puhelinkysely niiltä, jotka eivät ole kyselylomaketta palauttaneet. Lähes kaikki otannassa mukana olevat tavoitetaan kyselyn aikana. Lisäotanta tehdään puhelinkyselynä.

Julkaistujen tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Otannan pohjana ovat marja- ja sienialan yritykset, jotka ovat aiemmin olleet mukana kyselyssä. Otantaa täydennetään vuosittain puhelinkyselyllä. Marsi- tutkimuksen kattavuus vaihtelee tuotekohtaisesti. Tutkimus on otantapohjainen ja vastaaminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Lisäksi vuosittaiset vaihtelut satomäärissä vaikuttavat yritysten kiinnostukseen ja ostotoiminnan laajuuteen.

Tutkimusaineistosta on poistettu päällekkäisyydet, koska esim. marja- ja sienierät voivat siirtyä ostajalta toiselle ja näin lukuihin saattaa tulla päällekkäisyyksiä. Samalla kun määrät tuplaantuvat niin hintoihin tulee ostajan palkkio ja alv. Tilaston hinnat ovat ilman alv:a ja ostajan palkkiota.

Useimmilla tuotteilla on järjestäytyntä ostotoimintaa, mutta esim. tyrnin markkinointi on niin erikoistunutta, että sitä on vaikea tavoittaa.

Puuttuvia hintatietoja on korvattu alueellisilla keskihintoilla. Oulun ja Lapin lääneissä ei kaikilta ostajilta ole saatu tuotekohtaisia tietoja, koska on riittänyt tieto siitä, kenelle tuotteet on myyty eteenpäin. Tämä poikkeus on voitu tehdä siinä tapauksessa, että tiedot ovat sisältyneet tiettyjen ostoyritysten yhteislukuihin. Edellyttäen, että kyseinen ostoyritys on antanut hintatiedot ilman alv:a ja ostopalkkiota. Tuotteina on ollut useimmiten vain mustikka ja puolukka. Suurimmat ostoyritykset saattavat edustaa kymmeniä alihankkijoita.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Satovuotta 2006 koskeva kirjekysely lähetettiin yrityksille syyskuussa ja tiedot olivat koossa tammikuun lopussa. Marsi-raportti ilmestyy vuosittain maaliskuussa. Marjojen ja sienten ostotoiminta on pääosin päättynyt vuoden loppuun mennessä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Marsi 2006 –raportti julkaistaan MMM:n internetsivuilla osoitteessa www.mmm.fi. Raportti on suomenkielinen ja sisältää erilaisia aikasarjoja. Pääosa aikasarjoista on vuodesta 2001 lähtien ja vanhimmat aikasarjat ovat vuodesta 1977.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastojen tietosisältö on pysynyt lähes samana ensimmäisestä tutkimusvuodesta lähtien. Tuotekohtaisista muutoksista on maininta kyseisen taulukon kohdalla.

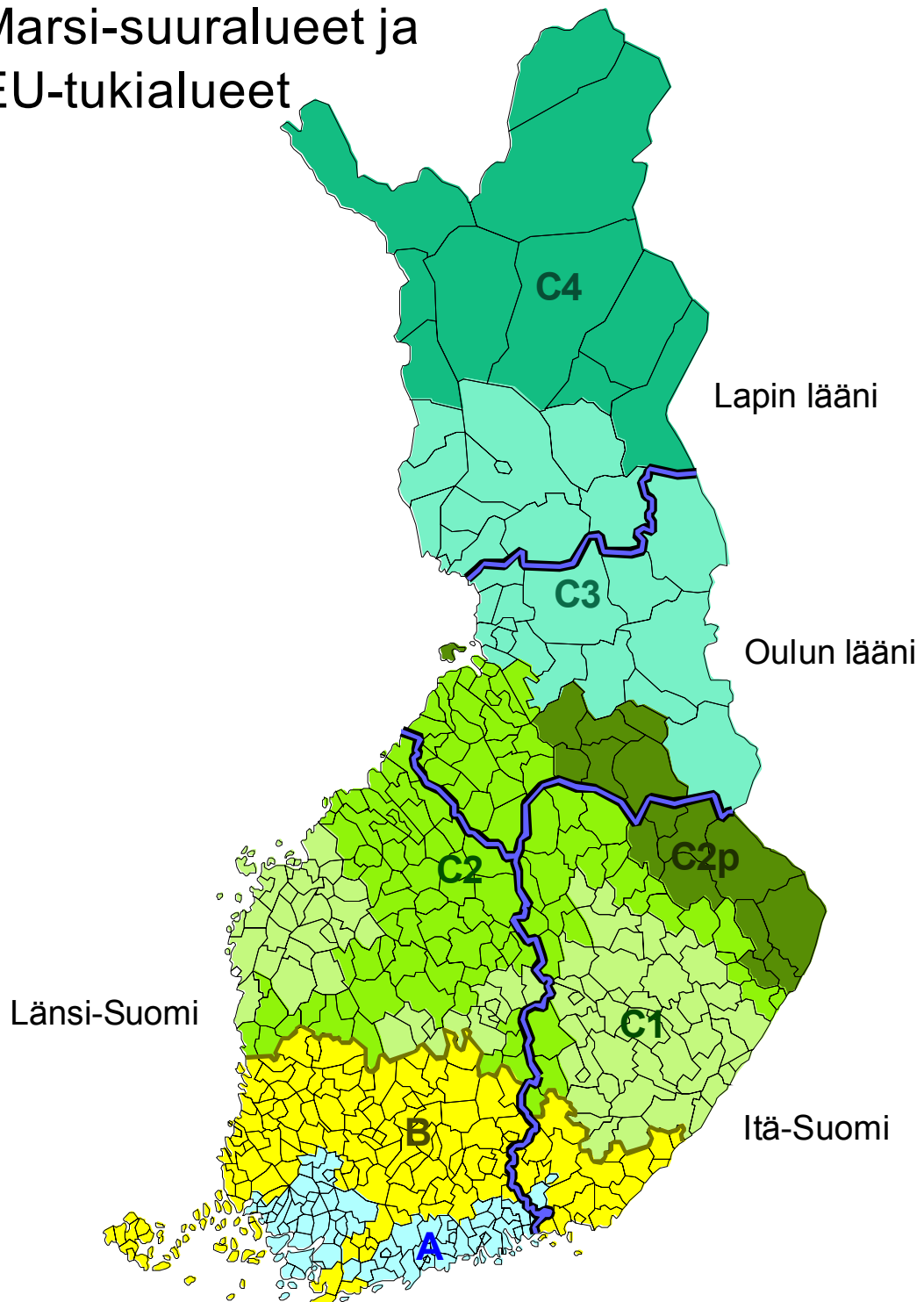
Käsitteitä ja määritelmiä

Symbolit

..	Tietoa ei ole saatu
...	Tietoa ei julkisteta
e	Ennakkotieto

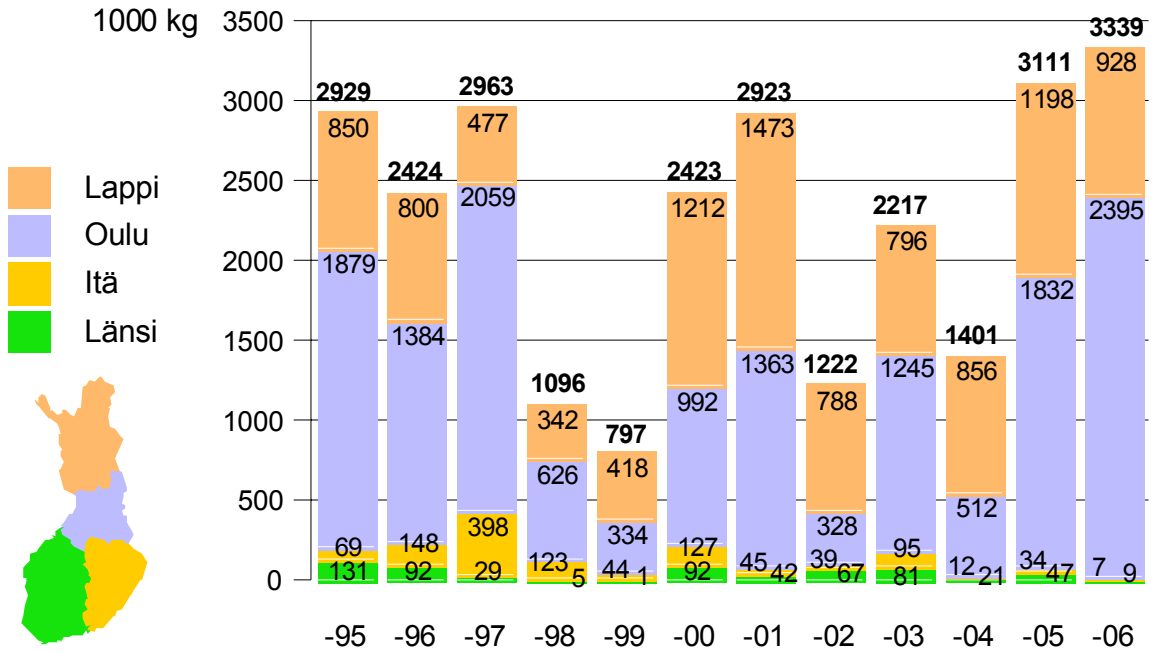
Kuva 1

Marsi-suuralueet ja EU-tukialueet

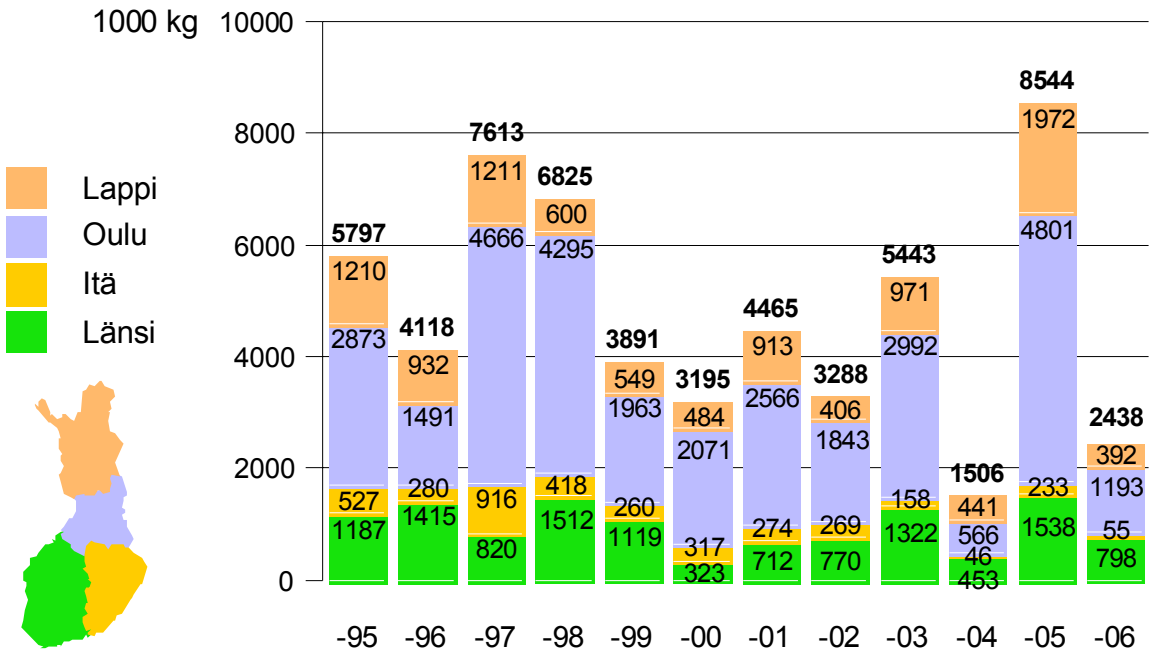

Kuva 2

Mustikan kauppaantulomäärät 1995-2006

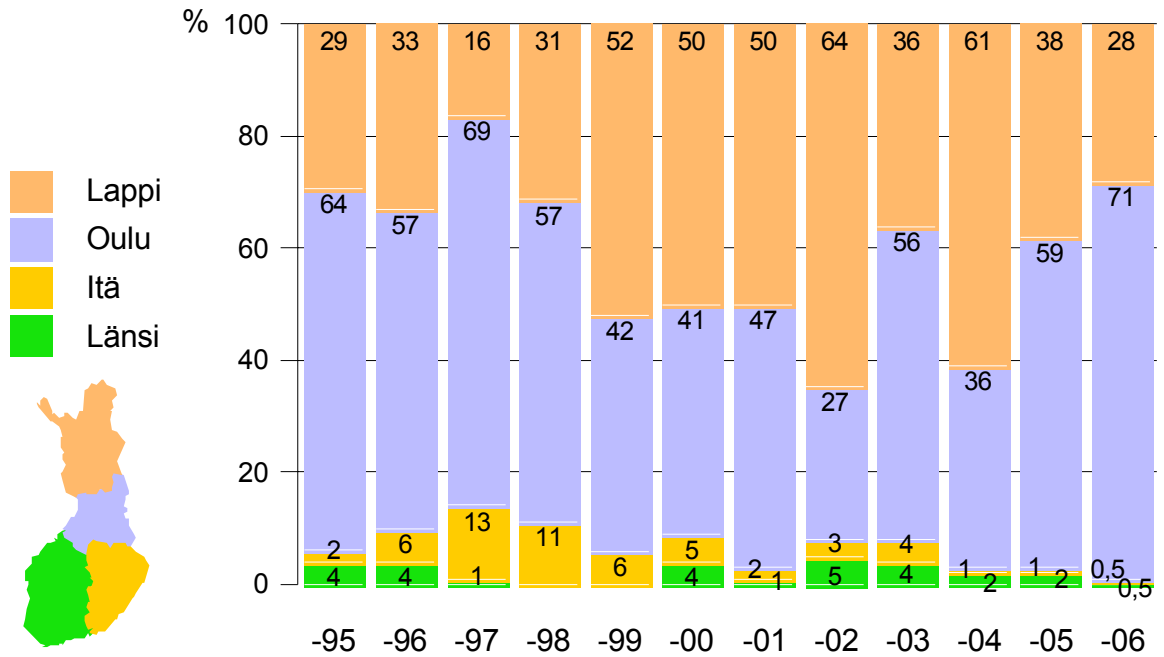

Puolukan kauppaantulomäärät 1995-2006

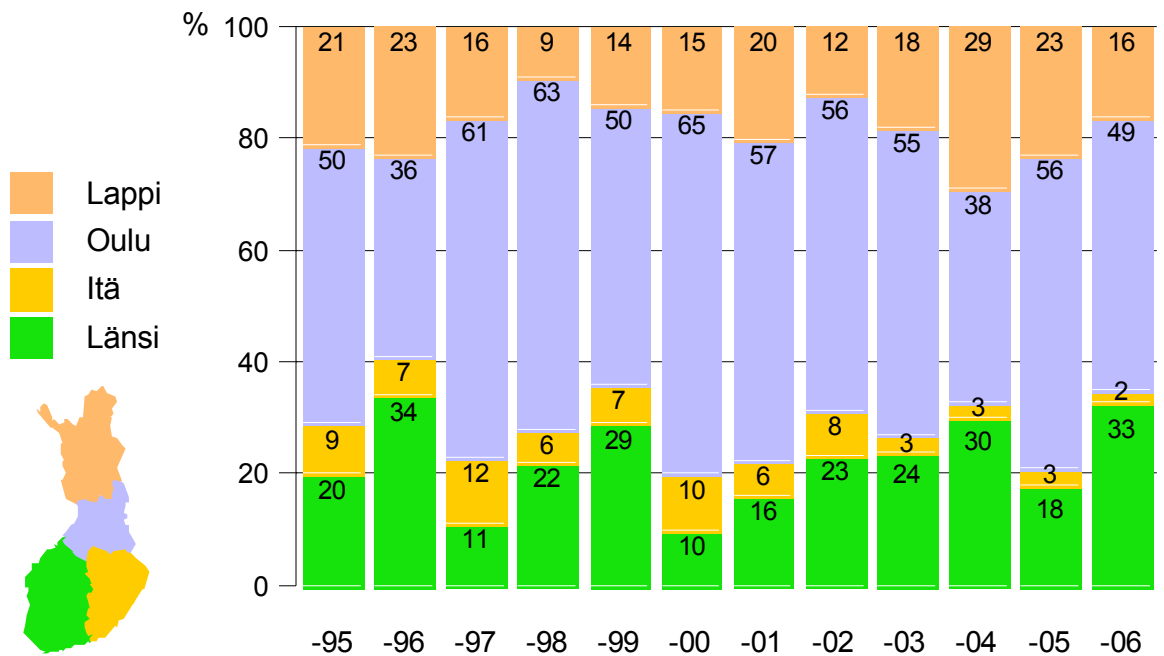

Kuva 3

Mustikan kauppantulomäärät 1995-2006

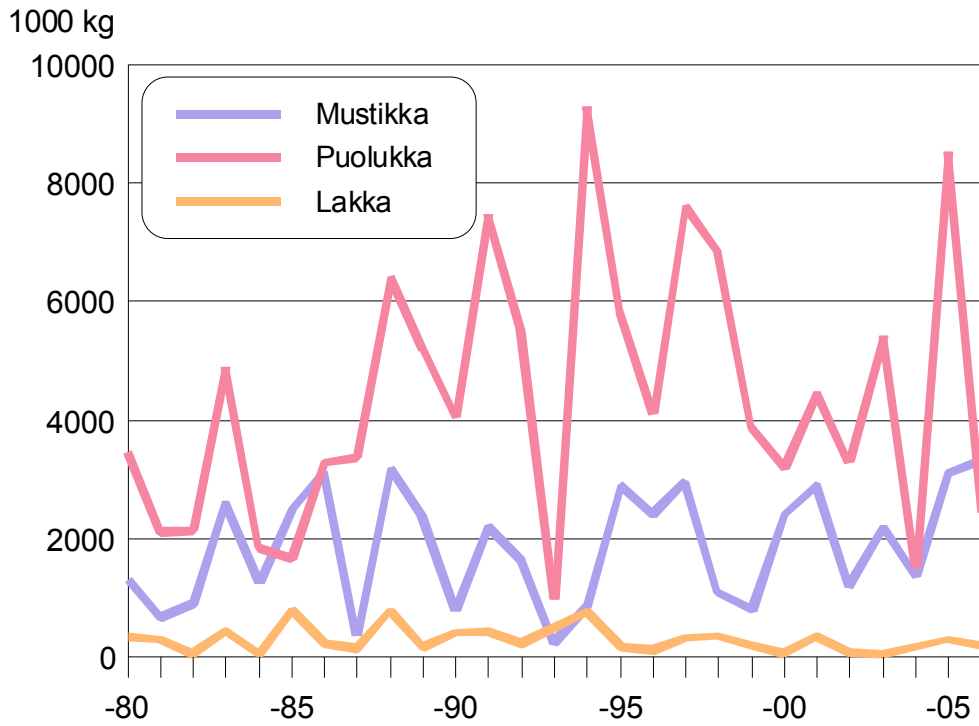

Puolukan kauppantulomäärät 1995-2006

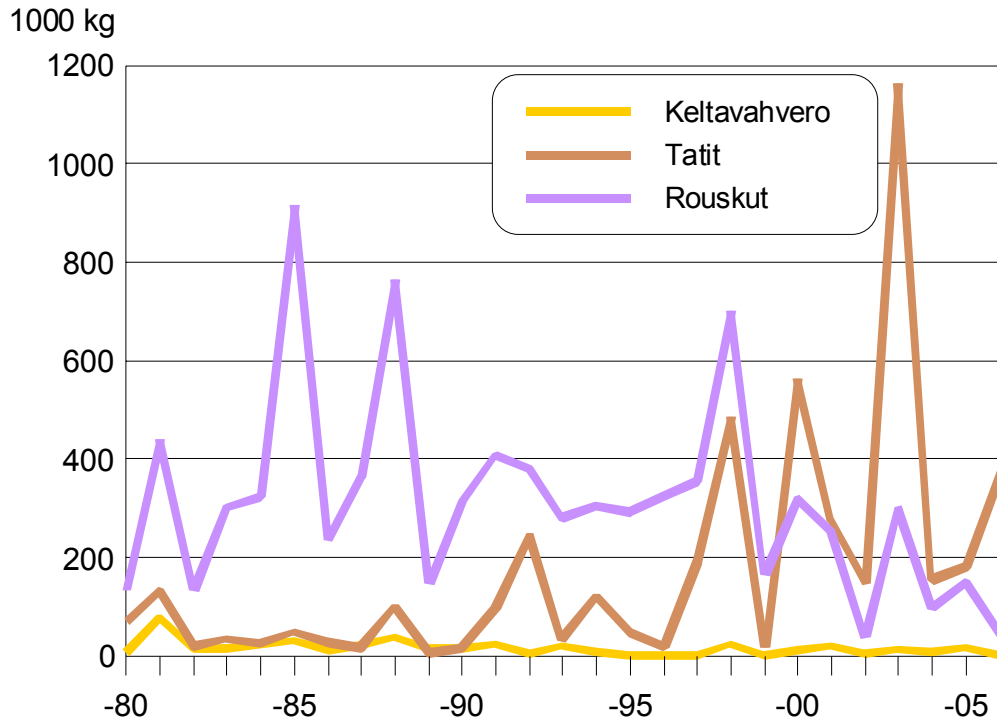

Kuva 4

Luonnonmarjojen kauppantulomäärät 1980-2006

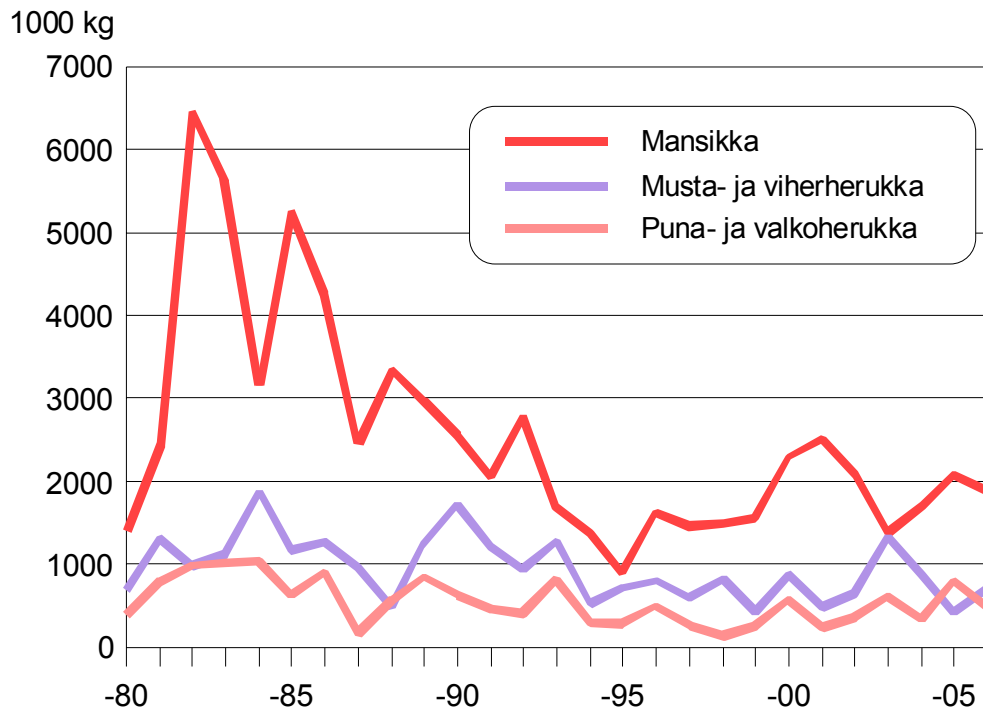

Luonnonsientien kauppantulomäärät 1980-2006

Kuva 5

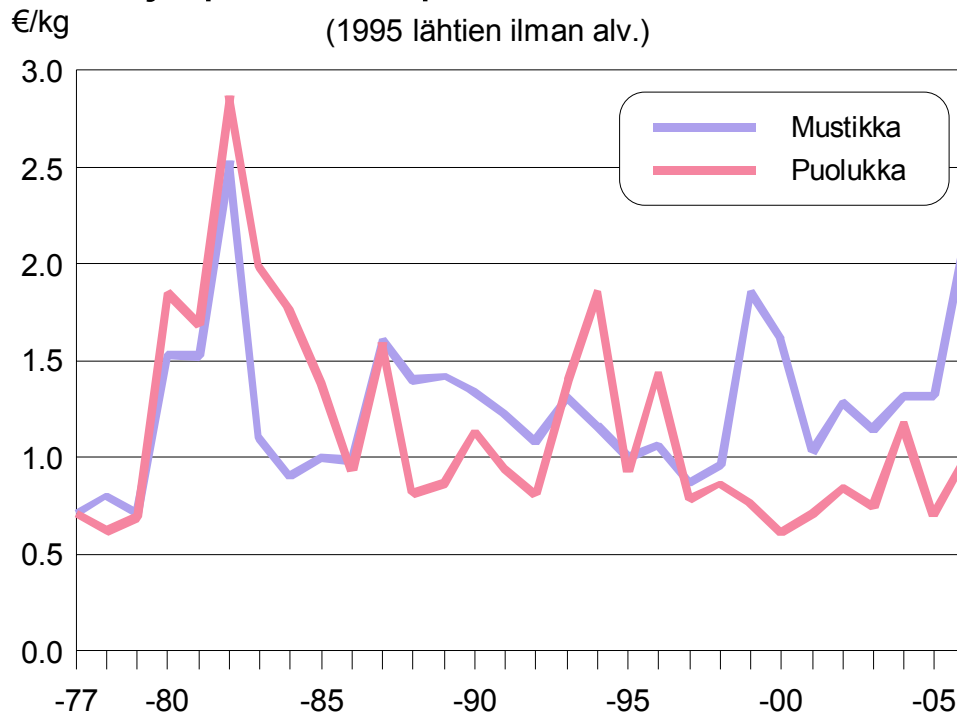
Puutarhamarjoiden kauppantulomäärät 1980-2006

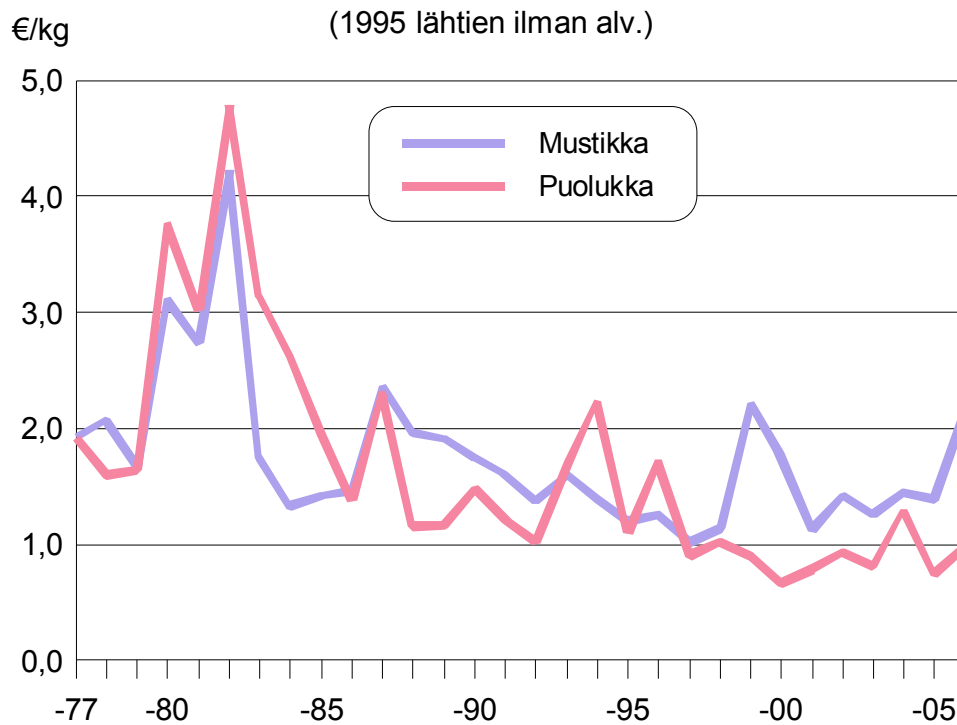
Kuva 6

Mustikan ja puolukan painotetut hinnat 1977-2006

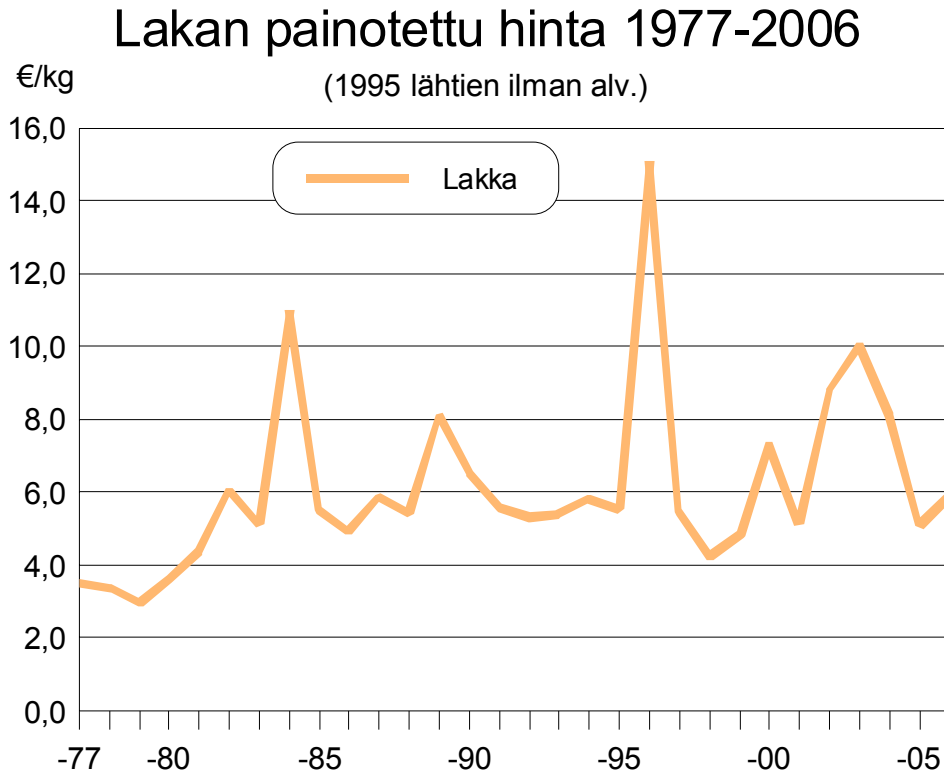

Mustikan ja puolukan keskihinnat 1977-2006

reaalihintoina (=vuoden 2006 hintoina tukkuhintaindeksin mukaan)

Kuva 7

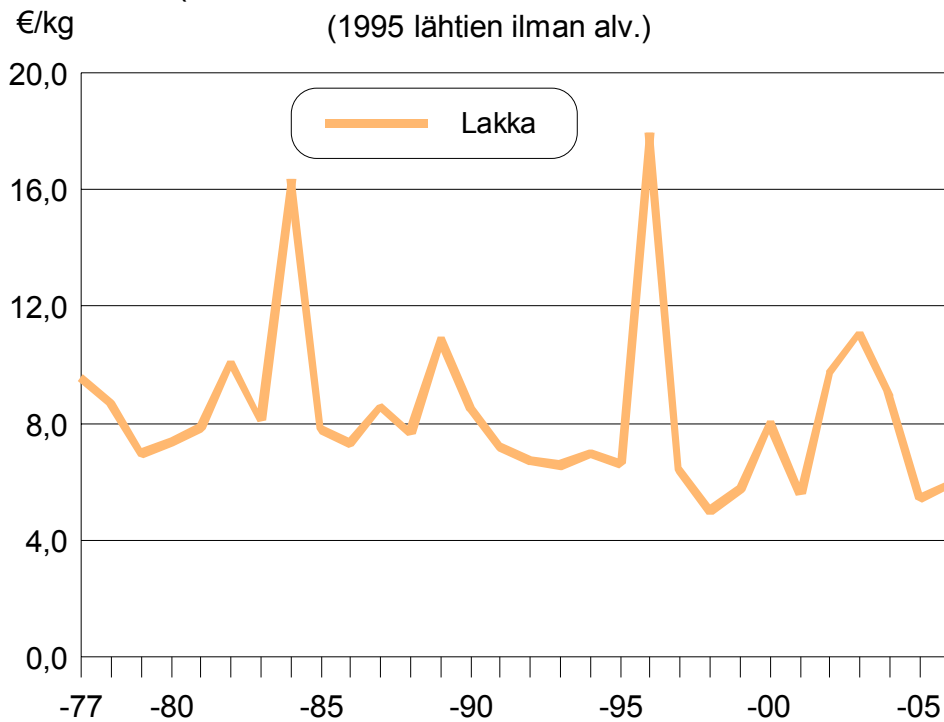

Lakan keskihinta 1977-2006

reaalihintoina (=vuoden 2006 hintoina tukkuhintaaindeksin mukaan)

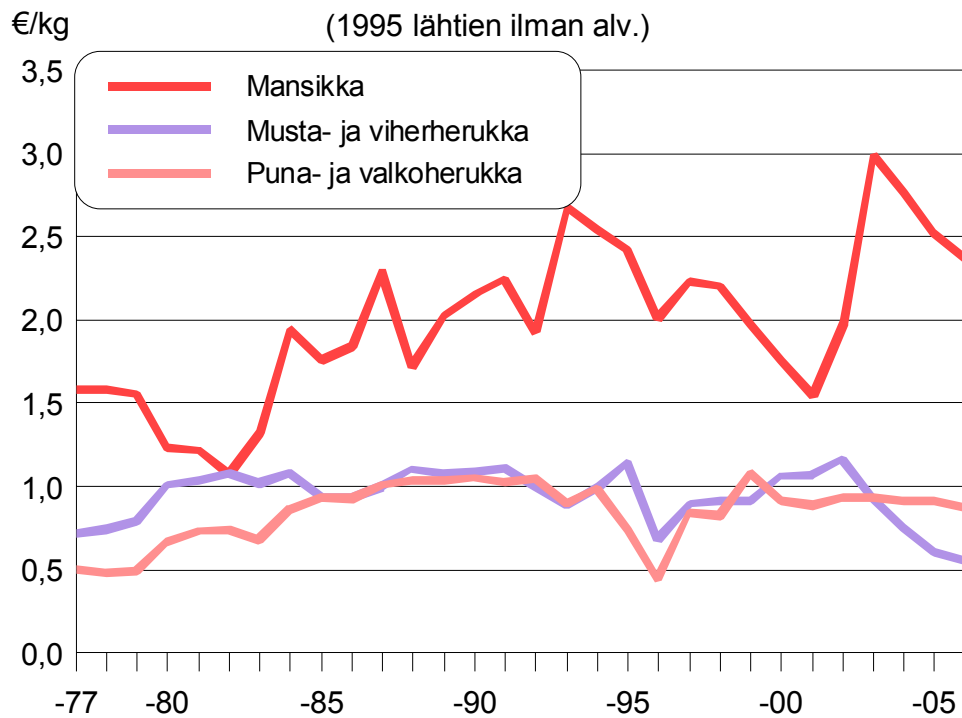
€/kg

(1995 lähtien ilman alv.)

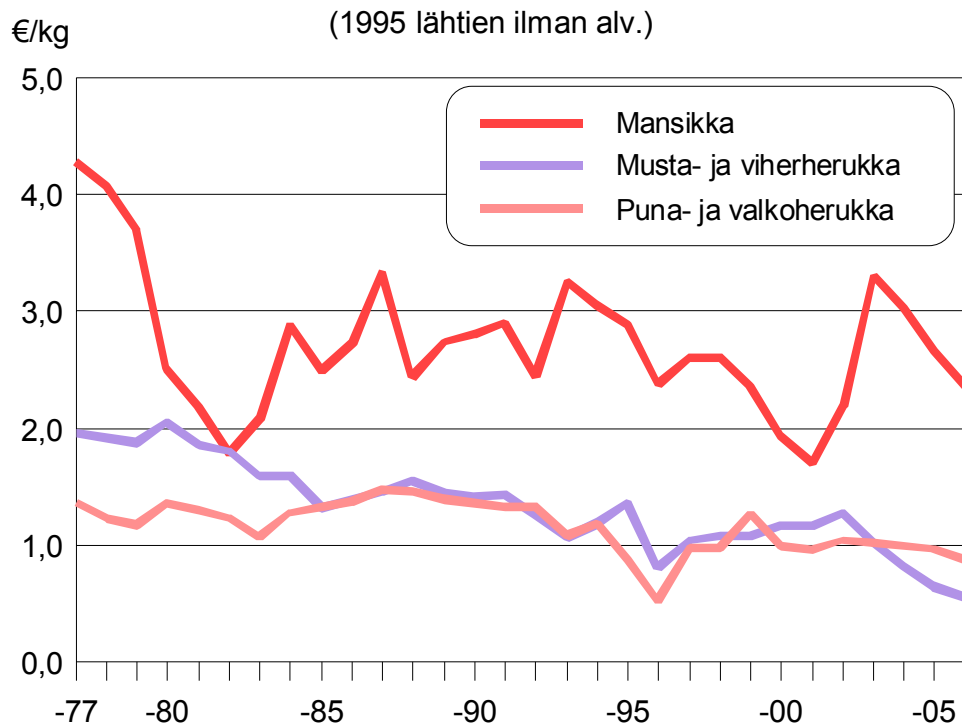
Kuva 8

Puutarhamarjojen painotetut hinnat 1977-2006

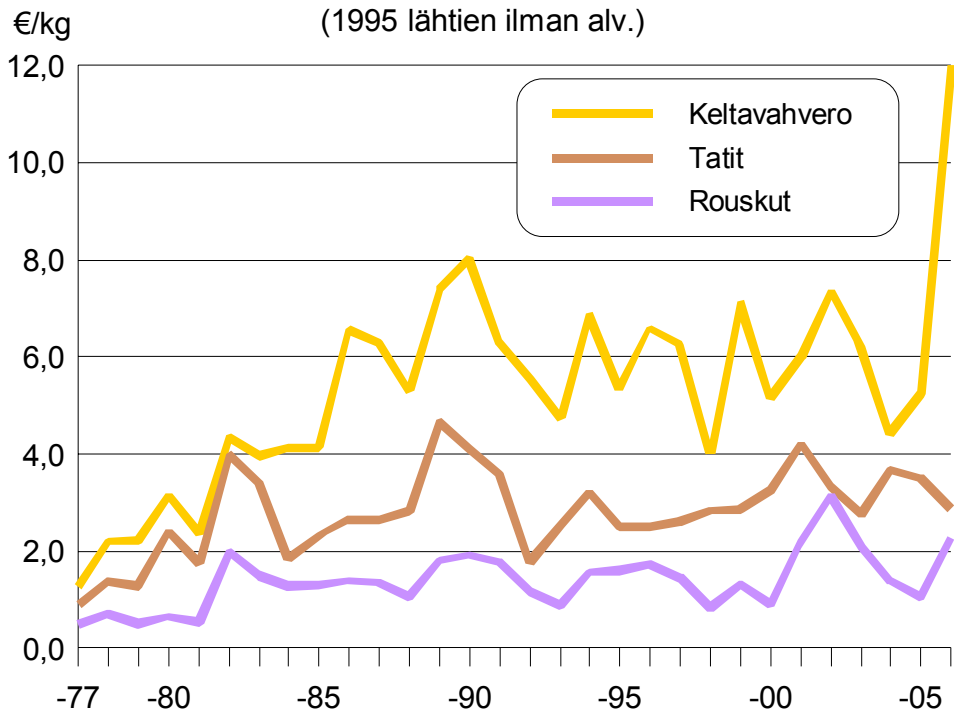
Puutarhamarjojen keskihinnat 1977-2006

reaalihintoina (=vuoden 2006 hintoina tukkuhintaaindeksin mukaan)

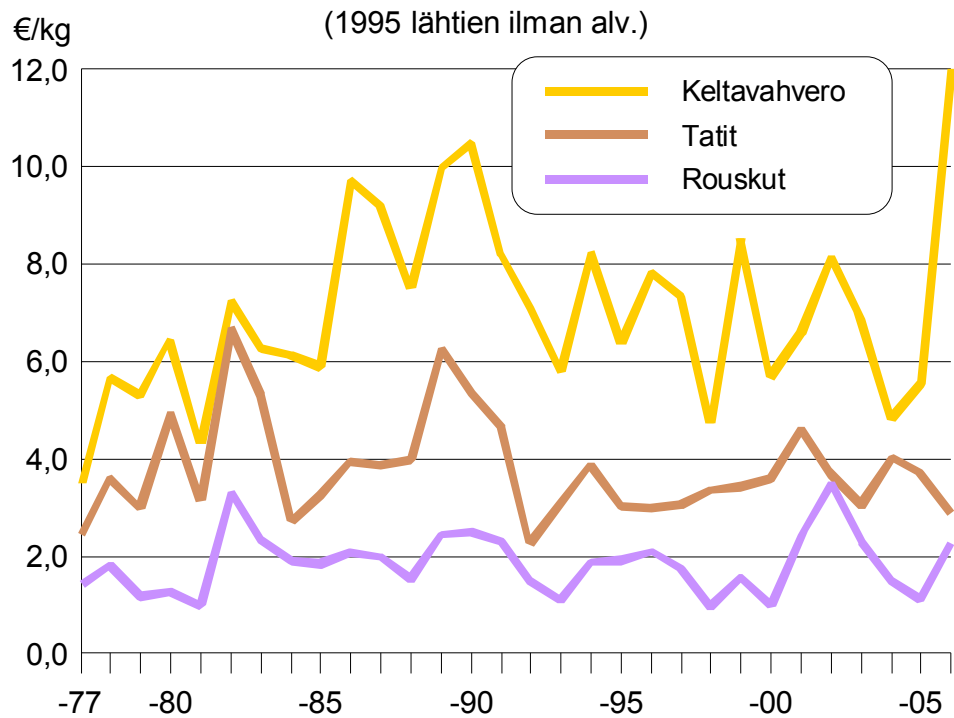
Kuva 9

Luonnonsientien painotetut hinnat 1977-2006

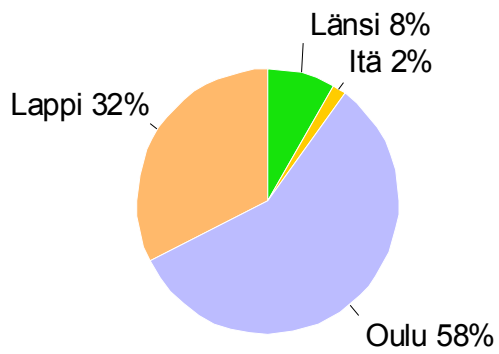
Luonnonsientien keskihinnat 1977-2006

reaalihintoina (=vuoden 2006 hintoina tukkuhintaaindeksin mukaan)

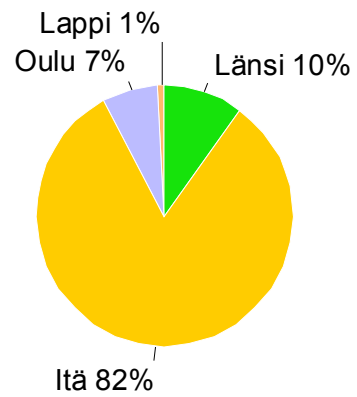

Kuva 10

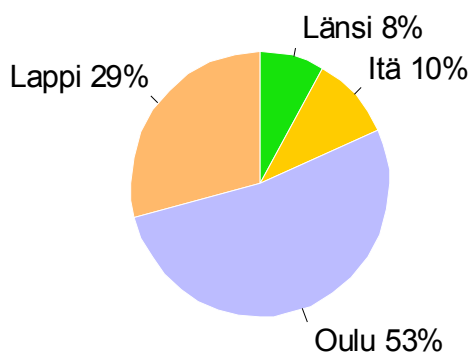
Luonnonmarjojen poimintatulot 2006

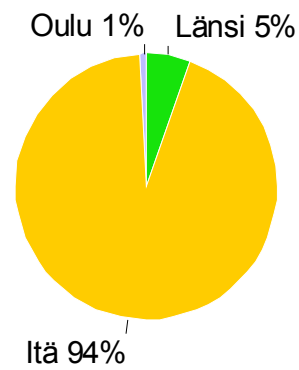
Luonnonsienten poimintatulot 2006

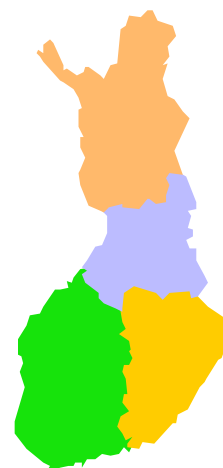
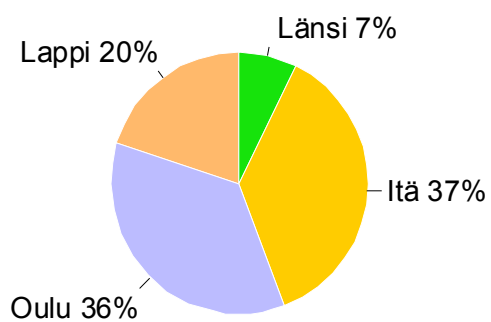
Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulot 2006

Puutarhamarjojen viljelytulot 2006

Poiminta- ja viljelytulot yht. 2006

Taulukko 11. MARJOJEN JA SIENIEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT, KILOHINNAT SEKÄ POIMINTA- JA VILJELIJÄTULOT VUONNA 2006 (hinnat ilman alv:a)

	LAPPI			OULU + KAINUU			ITÄ-SUOMI			LÄNSI-SUOMI			KOKO MAA		
	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG
PUUTARHAMARJAT															
Mansikka	0	0	0,00	9 510	27 165	2,86	1 853 191	4 390 575	2,37	26 532	54 951	2,07	1 889 233	4 472 691	2,37
Puna- ja valkoherukka	0	0	0,00	4 715	4 069	0,86	297 195	262 967	0,88	189 184	166 462	0,88	491 094	433 498	0,88
Musta- ja viherherukka	0	0	0,00	1 000	1 595	1,60	623 243	327 471	0,53	89 873	73 193	0,81	714 116	402 259	0,56
Karviainen	0	0	0,00	250	400	1,60	38 704	37 512	0,97	1 406	1 055	0,75	40 360	38 966	0,97
Vadelma	0	0	0,00	450	2 768	6,15	82 274	498 965	6,06	2 239	12 511	5,59	84 963	514 244	6,05
Aronia	0	0	0,00	0	0	0,00	1 300	942	0,72	1 520	1 824	1,20	2 820	2 766	0,98
YHTEENSÄ	0	0		...	35 996		...	5 518 432		...	309 996		3 222 586	5 864 424	
%		0,0			0,6			94,1			5,3			100,0	
LUONNONMARJAT															
Mustikka	928 174	2 136 292	2,30	2 394 573	5 093 869	2,13	7 521	29 521	3,93	8 984	28 307	3,15	3 339 252	7 287 989	2,18
Puolukka	392 326	394 261	1,00	1 193 089	1 098 153	0,92	54 546	100 647	1,85	797 642	843 110	1,06	2 437 603	2 436 171	1,00
Lakka	183 151	1 083 459	5,92	27 290	160 340	5,88	630	5 040	8,00	7	49	7,00	211 078	1 248 888	5,92
Pihlajanmarja	0	0	0,00	...	...	...	341	182	0,53	...	...	...	52 181	34 948	0,67
Variksenmarja	209	188	0,90	133	278	2,09	0	0	0,00	0	0	0,00	342	467	1,36
Karpalo	16	53	3,30	10 340	32 202	3,11	5 068	17 499	3,45	2 278	7 236	3,18	17 702	56 990	3,22
Mesimarja	62	1 054	17,00	791	12 185	15,40	0	0	0,00	0	0	0,00	853	13 239	15,52
Tyrni *	260	2 080	8,00	0	0	0,00	5 116	20 596	4,03	555	3 130	5,64	5 931	25 806	4,35
YHTEENSÄ	...	3 617 387		...	6 429 764		...	173 485		...	883 861		6 064 942	11 104 499	
%		32,6			57,9			1,6			8,0			100,0	
LUONNONSIENET															
Keltavahvero	0	0	0,00	0	0	0,00	2 625	31 485	11,99	0	0	0,00	2 625	31 485	11,99
Herkkutatit	0	0	0,00	40 194	86 907	2,16	304 190	901 314	2,96	30 300	90 497	2,99	374 684	1 078 718	2,88
Haaparouskut	0	0	0,00	25	125	5,00	16 866	45 871	2,72	0	0	0,00	16 891	45 996	2,72
Kangasrousku	0	0	0,00	25	125	5,00	15 704	27 660	1,76	12 370	28 572	2,31	28 099	56 357	2,01
Karvarousku	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Suppilovahvero	0	0	0,00	0	0	0,00	621	2 463	3,97	1 900	7 700	4,05	2 521	10 163	4,03
Korvasieni	10 000	15 544	1,55	100	250	2,50	11 836	23 569	1,99	0	0	0,00	21 936	39 363	1,79
Musta torvisieni	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Muut sienet	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
YHTEENSÄ	...	15 544		...	87 407		...	1 032 361		...	126 769		446 756	1 262 081	
%		1,2			6,9			81,8			10,0			100,0	
LUONNONMARJAT JA SIENET YHT.	1 514 198	3 632 931		3 713 327	6 517 172		425 064	1 205 847		859 109	1 010 630		6 511 698	12 366 580	
%		29,4			52,7			9,8			8,2			100,0	
KAIKKI YHTEENSÄ	1 514 198	3 632 931		3 729 252	6 553 167		3 320 971	6 724 279		1 169 863	1 320 626		9 734 284	18 231 004	
%		19,9			35,9			36,9			7,2			100,0	

* luonnontyrni+viljelty tyrni

... tietoa ei julkisteta

Taulukko 12. PUHTAAN SEKÄ ROSKAISEN MUSTIKAN JA PUOLUKAN KILOHINNAT ALUEITTAIN JA KOKO MAASSA 2006

		PUHDAS			ROSKAINEN			YHTEENSÄ		
		KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG
LAPPI	Mustikka	4 583	10 801	2,36	923 591	2 125 491	2,30	928 174	2 136 292	2,30
	Puolukka	16 641	25 343	1,52	375 685	368 917	0,98	392 326	394 261	1,00
OULU + KAINUU	Mustikka	9 117	33 808	3,71	2 385 456	5 060 061	2,12	2 394 573	5 093 869	2,13
	Puolukka	14 400	29 456	2,05	1 178 689	1 068 697	0,91	1 193 089	1 098 153	0,92
ITÄ-SUOMI	Mustikka	7 348	29 175	3,97	173	346	2,00	7 521	29 521	3,93
	Puolukka	42 515	83 622	1,97	12 031	17 025	1,42	54 546	100 647	1,85
LÄNSI-SUOMI	Mustikka	3 878	18 555	4,78	5 106	9 752	1,91	8 984	28 307	3,15
	Puolukka	89 526	204 035	2,28	708 116	639 075	0,90	797 642	843 110	1,06
KOKO MAA	Mustikka	24 926	92 339	3,70	3 314 326	7 195 650	2,17	3 339 252	7 287 989	2,18
	Puolukka	163 082	342 457	2,10	2 274 521	2 093 714	0,92	2 437 603	2 436 171	1,00

Taulukko 13. PUUTARHAMARJOJEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT (1000 kg) JA PAINOTETUT KESKIHINNAT SUURALUEITTAIN VUOSINA 2001-2006

MANSIKKA

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg
LÄNSI-SUOMI	101,9	2,04	76,5	1,78	18,7	4,42	37,0	2,96	34,9	2,24	26,5	2,07
ITÄ-SUOMI	2 370,7	1,52	1 991,8	1,98	1 325,8	2,97	1 631,0	2,76	1 999,3	2,53	1 853,2	2,37
OULU+KAINUU	31,7	2,14	40,4	2,35	38,6	3,37	37,3	3,17	55,7	2,57	9,5	2,86
LAPPI	1,6	3,41	0,0	0,00	0,4	4,14	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
KOKO MAA	2 505,9	1,55	2 108,7	1,98	1 383,4	3,00	1 705,3	2,77	2 089,9	2,53	1 889,2	2,37

MUSTA- JA VIHHERHERUKKA

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg
LÄNSI-SUOMI	77,6	1,02	193,3	1,09	247,9	1,02	113,1	0,87	150,7	0,83	89,9	0,81
ITÄ-SUOMI	406,4	1,08	465,4	1,19	1 081,5	0,91	769,9	0,74	646,7	0,56	623,2	0,53
OULU+KAINUU	3,5	1,40	6,6	1,34	5,7	0,79	2,5	0,95	1,0	0,80	1,0	1,60
LAPPI	0,1	2,16	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,1	3,42	0,0	0,00
KOKO MAA	487,5	1,08	665,2	1,16	1 335,1	0,93	885,5	0,76	798,5	0,61	714,1	0,56

PUNA- JA VALKOHERUKKA

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euroa/kg
LÄNSI-SUOMI	62,0	0,87	161,3	0,88	243,7	0,95	93,3	0,87	169,9	0,92	189,2	0,88
ITÄ-SUOMI	177,0	0,90	419,6	0,97	367,2	0,93	250,5	0,94	256,8	0,93	297,2	0,88
OULU+KAINUU	2,8	0,71	3,3	0,80	3,1	0,68	1,9	0,64	12,2	0,69	4,7	0,86
LAPPI	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
KOKO MAA	241,8	0,89	584,2	0,94	614,0	0,94	345,7	0,92	438,9	0,92	491,1	0,88

Taulukko 14. LUONNONMARJOJEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT (1000 kg) JA PAINOTETUT KESKIHINNAT SUURALUEITTAIN VUOSINA 2001-2006

MUSTIKKA

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	42,5	2,29	66,2	2,44	81,0	1,77	21,3	1,94	47,0	2,00	9,0	3,15
ITÄ-SUOMI	45,4	1,99	39,7	2,60	94,7	2,30	12,1	2,57	33,5	2,61	7,5	3,93
OULU+KAINUU	1 362,9	0,95	328,0	1,11	1 245,1	1,00	511,9	1,13	1 832,1	1,29	2 394,6	2,13
LAPPI	1 473,0	1,04	787,9	1,20	795,8	1,16	856,3	1,40	1 198,1	1,30	928,2	2,30
KOKO MAA	2 923,8	1,03	1 221,8	1,29	2 216,6	1,14	1 401,6	1,32	3 110,7	1,32	3 339,3	2,18

PUOLUKKA

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	711,7	0,78	770,0	0,91	1 321,5	0,75	453,2	1,28	1 537,9	0,73	797,6	1,06
ITÄ-SUOMI	274,2	0,91	269,0	1,02	158,3	1,16	46,0	1,60	232,5	0,92	54,5	1,85
OULU+KAINUU	2 566,4	0,66	1 843,4	0,79	2 992,2	0,71	566,2	1,08	4 801,4	0,69	1 193,1	0,92
LAPPI	912,8	0,75	406,2	0,81	971,2	0,79	441,4	1,17	1 972,3	0,67	392,3	1,00
KOKO MAA	4 465,1	0,71	3 288,6	0,84	5 443,2	0,75	1 506,8	1,18	8 544,1	0,70	2 437,6	1,00

LAKKA

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	7,00
ITÄ-SUOMI	2,2	6,20	0,5	8,90	0,8	11,55	2,4	10,29	0,6	8,04	0,6	8,00
OULU+KAINUU	48,0	5,04	6,0	7,97	1,7	9,48	13,5	7,71	17,5	5,46	27,3	5,88
LAPPI	308,0	5,11	93,7	8,85	74,1	10,04	182,9	8,16	303,2	5,07	183,2	5,92
KOKO MAA	358,1	5,11	100,1	8,80	76,6	10,05	198,8	8,16	321,2	5,10	211,1	5,92

Taulukko 15. LUONNONSIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT (1000 kg) JA PAINOTETUT KESKIHINNAT SUURALUEITTAIN VUOSINA 2001-2006

KELTAVAHVERO

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	13,5	5,95	1,3	9,88	1,2	6,52	4,0	4,00	4,1	5,41	0,0	0,00
ITÄ-SUOMI	7,0	6,11	5,9	6,79	10,9	6,16	4,6	4,77	12,3	5,15	2,6	11,99
OULU+KAINUU	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
LAPPI	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
KOKO MAA	20,5	6,00	7,1	7,34	12,1	6,19	8,6	4,41	16,3	5,22	2,6	11,99

TATIT

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	0,6	5,05	0,0	0,00	209,5	3,00	17,5	4,49	25,3	4,00	30,3	2,99
ITÄ-SUOMI	274,1	4,22	147,0	3,33	941,4	2,70	105,1	3,64	108,3	3,58	304,2	2,96
OULU+KAINUU	0,0	0,00	0,0	0,00	14,0	3,00	30,0	3,32	47,1	3,11	40,2	2,16
LAPPI	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
KOKO MAA	274,7	4,22	147,0	3,33	1 164,9	2,76	152,5	3,67	180,7	3,51	374,7	2,88

ROUSKUT

	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	1000 kg	euroa/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	7,2	2,05	0,0	0,00	1,1	3,23	20,7	2,10	9,9	1,72	12,4	2,31
ITÄ-SUOMI	247,7	2,20	35,4	3,14	430,8	2,09	74,9	1,17	140,0	0,97	32,6	2,26
OULU+KAINUU	0,1	1,96	1,8	3,26	5,1	1,59	2,6	1,44	2,0	1,79	0,1	5,00
LAPPI	0,0	2,16	0,1	1,69	0,3	2,40	0,4	1,54	0,4	1,91	0,0	0,00
KOKO MAA	255,1	2,20	37,2	3,14	445,6	2,08	98,7	1,37	152,3	1,03	45,0	2,28

**Taulukko 16. KAUPAN ILMOITTAMAT MARJOJEN JA SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT SUURALUEITTAIN (1 000 kg)
JA NIISTÄ MAKSETTU TULOJA VUOSINA 1995 - 2006**

LAPPI	1995 1 000 kg	1996 1 000 kg	1997 1 000 kg	1998 1 000 kg	1999 1 000 kg	2000 1 000 kg	2001 1 000 kg	2002 1 000 kg	2003 1 000 kg	2004 1 000 kg	2005 1 000 kg	2006 1 000 kg
Mansikka	0,4	6,7	1,3	3,7	0,0	0,9	1,6	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Musta- ja viherherukka	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Puna- ja valkoherukka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mustikka	850,2	799,6	477,2	342,1	418,2	1 212,2	1 473,0	787,9	795,8	856,3	1 198,1	928,2
Puolukka	1 209,5	932,3	1 210,9	600,6	549,3	484,1	912,8	406,2	971,2	441,4	1 972,3	392,3
Lakka	158,4	95,7	243,1	312,3	164,6	52,1	308,0	93,7	74,1	182,9	303,2	183,2
Sienet yht.	3,0	9,8	5,1	17,5	0,0	19,3	5,4	1,3	2,6	6,9	3,4	10,0
Tulo yht. 1000 euroa 1)	2 804	2 702	2 708	2 217	1 954	2 694	3 803	2 106	2 449	3 224	4 429	3 630
OULU JA KAINUU	1995 1 000 kg	1996 1 000 kg	1997 1 000 kg	1998 1 000 kg	1999 1 000 kg	2000 1 000 kg	2001 1 000 kg	2002 1 000 kg	2003 1 000 kg	2004 1 000 kg	2005 1 000 kg	2006 1 000 kg
Mansikka	16,0	43,3	29,9	16,8	15,1	15,4	31,7	40,4	38,6	37,3	55,7	9,5
Musta- ja viherherukka	18,6	31,5	7,9	7,0	11,6	9,1	3,5	6,6	5,7	2,5	1,0	1,0
Puna- ja valkoherukka	9,2	10,1	4,0	2,1	3,0	7,4	2,8	3,3	3,1	1,9	12,2	4,7
Mustikka	1 879,2	1 384,0	2 058,5	625,6	333,8	991,9	1 362,9	328,0	1 245,1	511,9	1 832,1	2 394,6
Puolukka	2 872,7	1 490,4	4 665,7	4 294,7	1 962,4	2 071,6	2 566,4	1 843,4	2 992,2	566,2	4 801,4	1 193,1
Lakka	82,5	21,3	71,1	59,5	62,9	4,4	48,0	6,0	1,7	13,5	17,5	27,3
Sienet yht.	7,8	8,5	22,6	15,8	2,1	14,7	3,0	9,6	27,7	37,6	49,3	40,3
Tulo yht. 1000 euroa 1)	5 037	3 625	5 790	4 479	2 403	2 773	3 296	1 991	3 585	1 533	6 089	6 473
ITÄ-SUOMI	1995 1 000 kg	1996 1 000 kg	1997 1 000 kg	1998 1 000 kg	1999 1 000 kg	2000 1 000 kg	2001 1 000 kg	2002 1 000 kg	2003 1 000 kg	2004 1 000 kg	2005 1 000 kg	2006 1 000 kg
Mansikka	868,5	1 562,6	1 423,7	1 462,5	1 474,4	2 258,9	2 370,7	1 991,8	1 325,8	1 631,0	1 999,3	1 853,2
Musta- ja viherherukka	646,7	664,3	525,1	685,4	315,1	759,3	406,4	465,4	1 081,5	769,9	646,7	623,2
Puna- ja valkoherukka	204,3	399,0	212,9	103,0	180,4	459,0	177,0	419,6	367,2	250,5	256,8	297,2
Mustikka	69,4	148,5	397,9	123,2	43,7	127,3	45,4	39,7	94,7	12,1	33,5	7,5
Puolukka	527,1	280,1	916,7	418,0	260,0	316,6	274,2	269,0	158,3	46,0	232,5	54,5
Lakka	5,8	1,3	8,0	1,6	3,2	1,4	2,2	0,5	0,8	2,4	0,6	0,6
Sienet yht.	353,5	355,1	532,9	1 268,7	181,9	832,9	552,0	204,1	1 410,5	207,7	274,6	351,8
Tulo yht. 1000 euroa 1)	4 326	5 068	6 090	6 569	4 077	7 742	6 342	5 960	9 247	5 972	6 583	6 149

jatkuu...												
LÄNSI-SUOMI	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg
Mansikka	16,6	17,7	10,5	26,3	80,1	20,1	101,9	76,5	18,7	37,0	34,9	26,5
Musta- ja viherherukka	54,9	95,7	69,0	125,0	98,7	117,3	77,6	193,3	247,9	113,1	150,7	89,9
Puna- ja valkoherukka	79,7	74,6	37,8	25,7	71,6	108,9	62,0	161,3	243,7	93,3	169,9	189,2
Mustikka	130,5	91,9	29,5	4,9	0,9	91,7	42,5	66,2	81,0	21,3	47,0	9,0
Puolukka	1 187,4	1 415,4	820,1	1 512,1	1 118,9	322,5	711,7	770,0	1 321,5	453,2	1 537,9	797,6
Lakka	1,4	0,0	4,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sienet yht.	31,1	4,0	62,8	105,9	11,2	115,2	112,0	3,6	223,4	103,4	99,0	44,6
Tulo yht. 1000 euroa 1)	1 446	2 014	926	1 753	1 226	1 014	1 273	1 370	2 365	1 147	1 824	1 293
KOKO MAA YHTEENSÄ												
TONNIA	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg
Mansikka	901,5	1 630,3	1 465,4	1 509,2	1 569,6	2 295,3	2 505,9	2 108,7	1 383,4	1 705,3	2 089,9	1 889,2
Musta- ja viherherukka	720,2	791,4	602,5	817,4	425,4	885,7	487,5	665,2	1 335,1	885,5	798,5	714,1
Puna- ja valkoherukka	293,2	483,7	254,7	130,8	255,0	575,3	241,8	584,2	614,0	345,7	438,9	491,1
Mustikka	2 929,3	2 423,9	2 963,1	1 095,8	796,7	2 423,2	2 923,8	1 221,8	2 216,6	1 401,6	3 110,7	3 339,3
Puolukka	5 796,6	4 118,2	7 613,4	6 825,3	3 890,6	3 194,8	4 465,1	3 288,6	5 443,2	1 506,8	8 544,1	2 437,6
Lakka	248,2	118,3	326,8	373,6	230,7	57,8	358,1	100,1	76,6	198,8	321,2	211,1
Sienet yht.	395,3	377,4	623,4	1 407,9	195,2	982,2	672,4	218,6	1 664,2	355,6	426,4	446,8
TULOT												
Luonnonmarjat ja luonnonsienet												
1000 euroa 1)	10 392	9 309	11 485	10 836	5 863	8 699	10 097	5 928	11 683	6 162	12 754	12 235
Puutarhamarjat												
1000 euroa 1)	3 221	4 099	4 028	4 183	3 798	5 524	4 617	5 499	5 964	5 713	6 171	5 308
Tulo yht												
1000 euroa 1)	13 614	13 409	15 514	15 019	9 660	14 222	14 714	11 427	17 647	11 875	18 925	17 544

1) TULOT: Puutarhamarjojen viljelytulot ja luonnonmarjojen poimintatulot on laskettu vain nimeltä mainittujen marjojen osalta.

Taulukko 17. MARJOJEN JA SIENTEN TUONTI JA VIENTI VUOSINA 2000-2006

TUOREET MARJAT JA HEDELMÄT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	Kg	1 000 €
08101000	2000	Mansikat	561 939	1 588,9	1 448	4,9
	2001		839 873	1 955,0	9 292	40,2
	2002		615 675	1 613,5	160	0,5
	2003		992 487	2 989,8	62 777	117,0
	2004		950 801	2 340,2	62 609	91,4
	2005		1 088 590	2 757,0	-	-
	2006		793 579	2 675,7	8 096	18,4
08102010	2000	Vadelmat	19 051	104,3	-	-
	2001		14 475	79,9	-	-
	2002		21 032	81,9	-	-
	2003		18 378	133,0	-	-
	2004		19 360	159,6	-	-
	2005		16 357	128,3	-	-
	2006		25 395	201,3	-	-
08103010	2000	Mustaherukat	14 115	15,6	3 345	7,9
	2001		5 101	4,9	2 160	4,9
	2002		30 751	23,6	1 440	3,4
	2003		53	0,5	1 395	3,4
	2004		236	0,6	55	0,1
	2005		349	4,2	-	-
	2006		367	4,8	10 000	3,0
08103030	2000	Punaherukat	32 307	53,3	-	-
	2001		30 425	50,8	1 060	2,0
	2002		29 812	52,9	-	-
	2003		5 014	38,2	175	0,3
	2004		2 572	28,1	5	0,0
	2005		3 800	31,1	-	-
	2006		4 939	37,0	-	-
08103090	2000	Karviaiset+valkoherukat	5 509	8,1	-	-
	2001		2 579	8,6	-	-
	2002		2 107	6,7	-	-
	2003		484	1,6	4	0
	2004		77	0,7	-	-
	2005		78	0,9	-	-
	2006		223	0,6	-	-
08104010	2000	Puolukat	242 146	155,2	1 050 047	868,4
	2001		346 153	328,0	1 146 737	1342,5
	2002		544 426	424,3	1 164 512	1384,9
	2003		448 195	328,0	692 241	868,4
	2004		479 755	637,5	1 818	4,2
	2005		502 653	424,6	-	-
	2006		315 418	323,5	7 460	12,3
08104030	2000	Mustikat	163 109	214,4	230 559	410,4
	2001		315 456	366,8	-	-
	2002		389 570	424,0	-	-
	2003		752 887	996,4	80	0,3
	2004		506 108	740,8	-	-
	2005		1 415 223	2 255,2	-	-
	2006		356 459	1 136,9	93 803	231,5
08104050	2000	Pensaskarpalo+pensasmustikka	21 615	32,1	860	4,5
	2001		25 613	37,5	1 400	6,4
	2002		21 776	37,6	400	1,9
	2003		27 119	38,9	425	1,0
	2004		7 619	39,7	2 345	23,6
	2005		3 072	17,8	-	-
	2006		14 410	87,4	-	-

jatkuu...

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
08104090	2000	Muut Vaccinium-suvun hedelmät	60 131	37,5	14 855	118,6
	2001		179 633	138,1	100	0,8
	2002		89 059	77,9	-	-
	2003		223 518	248,8	914	1,1
	2004		436 188	804,6	28	0,3
	2005		44 419	68,6	-	-
	2006		44 441	72,9	-	-

JÄÄDYTETYT HEDELMÄT JA PÄHKINÄT, KEITTÄMÄTTÖMÄT TAI VEDESSÄ TAI HÖYRYSSÄ KEITETYT, MYÖS LISÄTTYÄ SOKERIA TAI MUUTA MAKEUTUSAINETTA SISÄLTÄVÄT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
08111011	2000	Mansikat (lis. sok. yli 13 %)	4 010	11,9	-	-
	2001		2 618	6,2	-	-
	2002		3 290	6,8	-	-
	2003		637	1,7	-	-
	2004		30 320	36,4	-	-
	2005		22 696	34,8	1	0
	2006		9 547	14,5	-	-
08111019	2000	Mansikat (lis. sok. alle 13 %)	21 569	44,2	6 680	13,5
	2001		24 005	30,6	5 440	8,2
	2002		9 572	27,2	5 155	8,2
	2003		16 882	39,9	4 197	7,5
	2004		15 341	40,3	1 800	4,6
	2005		28 267	39,2	150	0,4
	2006		15 487	222,5	3 025	4,2
08111090	2000	Mansikat (ei sok)	3 114 233	3 344,1	9 599	17,7
	2001		3 692 952	3 354,0	3 759	16,0
	2002		3 271 978	3 999,8	3 372	6,3
	2003		3 481 409	5 726,5	51 185	71,9
	2004		4 078 885	4 894,6	29 730	55,8
	2005		4 638 619	3 755,3	37 019	82,4
	2006		2 658 708	2 850,0	8 755	11,7
08112011	2000	Vadelmat+karhunvatukat+mulperin-marjat+loganinmarjat+musta-, valko- ja punaherukat sekä karviaiset (lis. sok. yli 13 %)	4 045	9,6	-	-
	2001		1 809	10,3	-	-
	2002		885	7,5	1 000	1,2
	2003		166	0,9	-	-
	2004		-	-	-	-
	2005		-	-	-	-
	2006		-	-	-	-
08112019	2000	Sama kuin ed. (lis. sok. alle 13 %)	18 000	32,5	363	2,5
	2001		-	-	72	-
	2002		-	-	7 520	9,8
	2003		16 882	39,9	138	0,3
	2004		9 962	30,7	42	0,1
	2005		6 781	22,9	56	0,3
	2006		10 273	32,0	58	0,2
08112031	2000	Vadelmat (ilman sok.)	2 185 961	3 310,3	3 416	11,6
	2001		2 753 855	4 178,6	12 038	34,8
	2002		2 618 656	4 014,9	21 680	50,7
	2003		2 972 207	5 036,8	25 427	60,7
	2004		1 736 509	2 755,8	7 590	17,3
	2005		2 261 338	3 070,4	680	2,3
	2006		2 455 861	3 438,2	785	2,5

jatkuu...

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
08112039	2000	Mustaherukat (ilman sok.)	401 773	512,3	6 765	5,0
	2001		134 074	171,2	-	-
	2002		145 877	170,0	-	-
	2003		88 468	100,5	40 000	43,8
	2004		197 121	178,1	20 950	39,0
	2005		143 144	95,5	450	1,3
	2006		194 589	126,7	350 275	281,6
08112051	2000	Punaherukat (ilman sok.)	213 249	196,9	59	0,3
	2001		62 488	51,3	-	-
	2002		317 919	290,6	17 000	15,5
	2003		82 626	112,6	3 270	7,2
	2004		142 125	148,0	200	0,6
	2005		208 000	175,7	-	-
	2006		229 380	154,4	200	0,4
08112090	2000	Karviaiset+valkoherukat	96 414	70,1	30 708	37,3
	2001		25 384	14,3	25 826	42,2
	2002		84 625	65,3	3 350	7,9
	2003		30 223	34,3	3 270	7,2
	2004		72 038	106,1	850	2,7
	2005		21 809	38,3	240	1,8
	2006		22 128	41,4	57 720	203,7
08119050	2000	Mustikat (ilman sok.)	2 026 974	4 533,5	778 275	1 926,6
	2001		842 506	1 126,2	777 362	1 722,1
	2002		1 181 277	1 439,3	1 085 542	1 823,4
	2003		1 496 957	1 847,6	1 106 018	1 907,5
	2004		2 623 989	4 015,4	2 425 313	4 443,0
	2005		2 595 379	4 595,2	4 011 200	8 594,3
	2006		3 683 402	11 220,6	3 275 956	10 625,5

Muut metsämarjat sisältyvät ryhmiin (lis sok. ja ilman sok.), eikä marjakohtaisia tietoja saa erikseen ko. tilastosta. (huom. puolukka, lakka, karpalo)

08119095	2000	Muut (ilman sok.) *	3 037 445	3 098,9	3 333 758	4 342,1
	2001		3 236 950	3 517,3	3 041 524	3 732,9
	2002		3 620 458	4 565,4	3 005 493	4 120,7
	2003		2 603 445	4 038,1	3 354 655	5 036,6
	2004		3 438 983	6 153,3	4 684 471	7 922,8
	2005		3 113 089	4 861,4	4 286 337	7 583,6
	2006		3 646 105	4 979,2	6 188 835	9 431,6

* ei sisällä edellä mainittuja jäädytettyjä tuotteita, eikä kirsikoita ja trooppisia hedelmiä tai pähkinöitä. Mutta sisältää lakat - ruusunmarjat, kvittenit, boysenmarjat, greipin lohkot, kiivit, taatelit ym.

MUUT TUOREET TAI JÄÄDYTETYT KASVIKSET

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07095110	2000	Herkkusienet	66 804	253,3	2 395	4,0
	2001		112 865	283,9	55 466	133,7
07095100	2002		352 683	638,1	189 281	909,3
	2003		460 089	833,0	174 342	703,8
	2004		365 329	773,2	243 294	851,5
	2005		327 088	666,8	328 670	840,6
	2006		464 182	989,3	205 995	496,5
07095130	2000	Kantarellit	96 026	257,8	-	-
	2001		122 226	283,2	-	-
07095910	2002		32 422	150,0	-	-
	2003		96 106	457,4	-	-
	2004		-	-	-	-
	2005		17 233	54,1	-	-
	2006		45 811	316,7	5 757	35,1

jatkuu...

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07095150	2000	Tatit	125	4,4	10 570	61,9
	2001		64 788	126,3	-	-
07095930	2002		-	-	-	-
	2003		-	-	-	-
	2004		-	-	-	-
	2005		-	-	-	-
	2006		9 303	61,6	160	2,5
07095190	2000	Muut sienet (ilman multasieniä)	236 588	557,5	89 188	789,8
	2001		184 205	427,2	114 571	997,5
07095990	2002		89 198	211,6	69 529	655,1
	2003		30 434	92,3	85 315	790,2
	2004		-	-	93 368	857,9
	2005		28 945	78,6	65 149	575,4
	2006		42 675	105,1	64 286	600,0

JÄÄDYTETYT KASVIKSET (myös höyryssä tai vedessä keitetyt)

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07108061	2000	Agaricus-suvun sienilajit (Herkkusieni)	111 396	170,2	-	-
	2001		85 228	138,8	-	-
	2002		107 839	153,3	230	0,4
	2003		119 018	170,2	70	0,1
	2004		94 216	141,0	250	0,5
	2005		31 619	45,9	250	0,5
	2006		43 488	56,9	1 640	2,4
07108069	2000	Muut sienet	50 709	70,5	437 727	2 739,1
	2001		75 890	140,9	232 312	1 538,6
	2002		76 490	222,5	118 849	587,0
	2003		138 584	316,6	797 952	5 215,9
	2004		100 571	243,0	154 913	774,6
	2005		82 210	209,0	116 237	693,2
	2006		86 029	211,9	257 167	1 301,0

KASVIKSET, VÄLIAIKAISESTI (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) SÄILÖTTYINÄ, MUTTA SIINÄ TILASSA VÄLITTÖMÄÄN KULUTUKSEEN SOVELTUMATTOMINA

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07119040	2000	Agaricus-suvun lajit (Herkkusieni)	54 300	76,2	-	-
	2001		80 480	109,2	-	-
07115100	2002		56 852	70,3	-	-
	2003		69 164	59,0	-	-
	2004		97 635	84,7	-	-
	2005		103 675	75,5	-	-
	2006		99 390	102,8	-	-
07119060	2000	Muut kuin Agaricus-suvun lajit	191 271	271,8	3 000	6,1
	2001		361 783	518,4	-	-
07115900	2002		399 352	528,4	1 528	2,8
	2003		509 781	480,9	-	-
	2004		327 089	385,2	72	0,5
	2005		269 029	236,1	45	0,2
	2006		368 473	311,9	-	-

KUIVATUT KASVIKSET, MYÖS PALOITELLUT, VIIPALOIDUT, ROUHITUT TAI JAUHETUT, MUTTA EI ENEMPÄÄ VALMISTETUT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07123000	2000	Sienet ja multasienet	2 088	59,9	95	2,5
	2001		2 368	38,5	56	2,0
07123100	2002	Agaricus-sukuiset sienet	1 152	19,4	50	2,1
	2003		1 274	18,2	164	10,3
	2004		1 541	19,7	165	15,5
	2005		2 531	34,7	102	8,2
	2006		2 604	41,7	98	8,3

ETIKAN TAI ETIKKAHAPON AVULLA VALMISTETUT TAI SÄILÖTYT KASVIKSET, HEDELMÄT, PÄHKINÄT JA MUUT SYÖTÄVÄT KASVINOSAT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
20019050	2000	Sienet	11 949	15,6	440	1,2
	2001		30 273	32,6	-	-
	2002		26 379	29,1	50	0,3
	2003		5 235	10,3	426	0,9
	2004		7 437	16,7	148	0,4
	2005		26 382	33,5	-	-
	2006		9 104	19,2	277	0,9

MUULLA TAVALLA KUIN ETIKAN TAI ETIKKAHAPON AVULLA VALMISTETUT TAI SÄILÖTYT SIENET

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
20031020	2000	Sienet=Agaricus-suku (Herkkusieni) (väliaik. säilötyt, täysin kypsennetyt)	2 727	5,9	151	0,7
	2001		13 261	40,7	1 194	1,5
	2002		-	-	296	0,4
	2003		26 239	40,5	199	0,1
	2004		5 782	7,0	600	3,1
	2005		12 835	25,4	3 779	5,5
	2006		104 303	179,4	2 522	6,2
20031030	2000	Sienet=Agaricus-suku (Herkkusieni) (muuten kuin väliaik. säil. täysin kyps.)	3 268 708	4 143,3	40 794	68,1
	2001		3 232 192	4 302,6	47 552	78,4
	2002		3 155 786	4 061,6	42 835	67,9
	2003		3 250 206	4 046,9	39 648	61,1
	2004		2 831 747	3 648,8	28 216	49,2
	2005		2 848 893	3 584,7	40 619	61,2
	2006		2 463 707	3 515,7	20 880	39,1
20031080	2000	Sienet=paitsi Agaricus-suku	12 958	64,8	4 102	11,3
	2001		20 215	76,4	6 752	16,3
20039000	2002	Sienet=paitsi Agaricus ja multasienet	18 321	96,4	7 390	20,2
	2003		55 133	203,5	4 360	16,3
	2004		191 169	442,6	3 331	10,8
	2005		185 830	282,6	796	3,4
	2006		112 499	171,5	1 756	5,1

Lähde: Tullihallitus, Ulkomaankauppatilasto